

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXX. Št. 286 (8992)

TRST, nedelja, 8. decembra 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Govecu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

Jubilejni občni zbor SKGZ

Slovenska kulturno - gospodarska zveza podaja danes ob račun svoje dveletne dejavnosti od zadnjega obsega zbor in zastavlja smernice organizacijskega in političnega delovanja za nadaljnje dveletno obdobje, kolikor traja mandat novega odbora. Toda današnji občni zbor naše osrednje zamejske organizacije spona tudi z dvajsetletnico njene ustanovitve v letu 1954 in bo zato priložnost za oceno razvoja in dosežkov našega narodnostnega boja v tem dvajsetletnem razdobju, s tem pa tudi utemeljenosti obstoja prav takšne organizacije v našem manjšinskem življenju, kakršna je Slovenska kulturno-gospodarska zveza.

SKGZ je nastala po sklenitvi londonskega sporazuma, s katerim je tržaško ozemlje prešlo pod italijansko upravo, in kot izraz potrebe večjega števila slovenskih organizacij in ustanov, da se povežejo v skupen reprezentativen organ, ki naj v novih pogojih brani in zastopa koristi tistih Slovencev, ki jih je razmejitev pustila v Italiji.

Sprva sta obstajali ločeni SKGZ za tržaško in goriško področje, ki sta se združili v eno organizacijo, izkazuje narodnostnega boja pa so kljub posebnemu statusu za Slovence na Trškem, kmalu pokazale, da je lahko enotna organizacija za Slovence na Trškem, Goriškem, v Beneški Sloveniji in v Kanalski dolini učinkovitejša sredstvo ne le za strukturo, rast slovenskega manjšinskega življenja, temveč tudi in predvsem za celovito obravnavanje in razreševanje problematike Slovencev v Italiji.

Izhajajoč iz te predpostavke in iz svoje idejne osnove, ki temelji na idealih protifašističnega in narodnosvobodilnega boja slovenskega naroda, prav tako pa tudi ob upoštevanju politično - strankarskih komponent v slovenski narodnosti skupnosti, je SKGZ poslej usmerila vse svoje napore v dejavnost za zagotovitev zakonite zaščite slovenske narodnostne skupnosti in za dejansko izvajanje obveznosti, ki jih je država prevzela do Slovencev v svojih mejah, tako z mednarodnimi sporazumi, kot se prej s svojim ustavnim dokumentom.

Skozi vse obdobje zbor in vse dokumente, ki so se nabrali v teh dvajsetih letih, je razvidno, kako SKGZ v svojem delovanju ni zamudila nobene priložnosti, da ne bi naredila svoje dolžnosti kot organizacija, ki nima nobenih drugih vzporednih interesov razen koristi slovenske narodnostne skupnosti. Nismo tega, da je bila sama oseba cele vrste akcij in pobud v okviru prizadevanj za izvajanje določil Posednega statuta, državne ustave ter za globalno zakonsko zaščito pravic Slovencev, je tudi podpirala vsa druga dejavnost in napore, ki so zasledovali isti smoter. Se več, v pripravi, da je v teh naporih lahko učinkovita čim večja akcijska enotnost vseh sil v slovenski narodnostni skupnosti, je bila vedno in je tudi danes pobudnik in zagovornik skupnega nastopanja vseh slovenskih političnih in drugih komponent v bistvenih vprašanih slovenske narodnostne skupnosti. To vlogo ji omogoča njen nestrankarski značaj, narekujejo pa načela v ustanovnem dokumentu.

Da bi bila tej vlogi čim uspešnejše, je ves čas težila k uvrščevanju in izpopolnjevanju svojih notranjih struktur in k čim bolj razčlenjenosti dejavnosti na vseh področjih narodnega življenja, na katerih se avtonomno udeležujejo njene članice od gospodarskih do kulturnih, od strokovnih do rekreativnih in katerim daje kot skupna organizacija, sprito svoje moči in pomembnosti, še dodatnega poletja. V zadnjih letih je težila tudi k postavljanju temeljev za znanstveno preučevanje obsežne tematike, ki lahko služi njenim članicam in vseh narodnostnih skupnosti za čim bolj učinkovit boj za lastno narodnostne pravice. Da je tudi na tem področju že dosegla lepe rezultate, je dokaz mednarodna konferenca o manjšinah v Trstu, na kateri je odigrala najvidnejšo vlogo in poskrbela za kar 15 temeljnih pripravljivih poročil, ki so sestranskim osvetlila splošen položaj slovenske narodnosti

skupnosti v Italiji, na tako pomembni mednarodni tribuni. Kljub določenim premikom v splošnem ozračju, ki so rezultat sicer težavne, toda nezadržnega demokratičnega družbenega presnavljanja v državi in pri nas, ter novih odnosov med Italijo in Jugoslavijo vključno z odprto mejo, mora naša skupnost tudi po dvajsetih letih ugotovljati, kako uveljavljanje naših narodnostnih pravic še vedno zahteva ob krčevit odpor okostenele miselnosti v državnih birokratskih in političnih strukturah, kako je to uveljavljanje pogosto igra v notranjih političnih kombinacijah vodilnega razreda in predmet izbegavanja ob premetavanju pristojnosti med državo in deželo, sprito česar ostajajo, razen v redkih primerih, brez otipljivega uspeha tudi dobri nameni krajevnih dejavnikov.

Toda če je dejansko stanje tako, kakšno bi šele bilo, če ne bi bilo vsega tega boja, ki ga vodi vse slovenske komponente in SKGZ med njimi kot izvenstrankarsko povezovalna organizacija najpomembnejših družbenih sil in dejavnosti slovenske narodnostne skupnosti, in če ne bi bilo istočasne pritiska demokratičnih sil v italijanski družbi?

Ob tem vprašanju se kaže in potrjuje vloga Slovenske kulturno-gospodarske zveze v vsem svojem pomenu in v vsej svoji teži nezamenljive komponente v boju tržških, goriških, beneških in kanalskih Slovencev za svoje pravice. Njen značaj terja, da se s to svojo vlogo še bolj uveljavlja, da se še bolj razvija kot samostojna manjšinska politična organizacija, da je še bolj učinkovita pri reševanju slovenskih narodnostnih vprašanj in njihovih celovitosti ne glede na področja, kjer slovenski ljudje v Italiji živijo. Njen značaj ji nadalje narekuje, da se bolj poveže z demokratičnimi silami v italijanski družbi, v njihovem nelehkem boju za demokratične družbene spremembe in za zaščito demokratičnih pridobitev pred fašističnimi protipolitimi načerti. Se posebej pa ji njen značaj, kot tudi splošno priznana pravica in eksistencialna nujna vsake manjšine, narekuje, da navezuje čim tesnejše stike z matičnim narodom zato, da črpa iz njega življenjske sokove za svoj obstoj in rast in da vanj vnosa zavest in vest enotnega narodnega prostora.

Današnji občni zbor je sicer normalna, toda zato nič manj primerna priložnost, zlasti ko se ocenjuje dosedanje delo in za zaščito demokratičnih pridobitev pred fašističnimi načerti. Se posebej pa ji njen značaj, kot tudi splošno priznana pravica in eksistencialna nujna vsake manjšine, narekuje, da navezuje čim tesnejše stike z matičnim narodom zato, da črpa iz njega življenjske sokove za svoj obstoj in rast in da vanj vnosa zavest in vest enotnega narodnega prostora.

Moč Slovenske kulturno - gospodarske zveze je v jasnosti njenega programa, v neobremenjenosti njenega boja s karkršnimi koli strankarskimi interesi, predvsem pa je v njej včlanjenih množičnih organizacijah in ustanovah ter v ljudih, mladih predvsem, ki v njih delujejo na vseh področjih narodnega življenja.

J. K.

DANES

Z večeršnjim glasovanjem v poslanski zbornici je Morova dvobarna vlada prejela zaupnico od poslancev (KD, PRI, PSDI, PSI in SVP) je glasovalo za vlado, 226 (KPI, neodvisna levica in MSI) proti, 19 (PLI in predstavniki Doline Aosta) pa se je glasovanja vzdržalo.

V Parizu, od koder je po uspešnem srečanju z Giscard d'Estaingom

NOVA VLADA PREJELA ZAUPNICO TUDI V POSLANSKI ZBORNICI

Moro potrdil zaupanje v rešitev gospodarske in politične krize

Ministrski predsednik napovedal skorajšnji sestanek s sindikati - Polemični glasovalni izjavi predstavnikov PSI in PSDI

RIM, 7. — Morova dvobarna vlada je prejela zaupnico tudi v poslanski zbornici, kjer je glasovanje potekalo po pričakovanih: 355 poslancev (KD, PRI, PSDI, PSI in SVP) je glasovalo za vlado, 226 (KPI, neodvisna levica in MSI) proti, 19 (PLI in predstavniki Doline Aosta) pa se je glasovanja vzdržalo.

Vlada ima torej sedaj tudi formalno vso oblast, da se loti reševanja kočljivih vprašanj na dnevnem redu, predvsem pa gospodarske krize in poraznega deflacijskega položaja. Osnovno vprašanje pa ostaja slejkoprej isto: ali bo namreč vlada docela kos svojim nalogom, ali ji bodo notranja nesoglasja v koalicijski in nereseni vprašanja v odnosih med levsredinskimi strankami onemogočila, da bi se učinkovito lotila ključnih problemov italijanske družbe. Dosedanja predvidevanja niso najbolj rožnata: predstavniki vlade večine se trudijo dokazati, da nikakor ne gre za začasnou vlado, kot trdijo komunisti, dejstvo pa je, da vsi čakaajo na izid splošnih volitev in v upravnih volitev, katerih izid (že sedaj vsi prekerujejo nov hud poraz krščanske demokracije) bo nedvomno imel posledice tudi na vlado, in to ne samo na njeno politiko, ampak morda celo na njen obstoj.

Sicer pa je tudi sam Moro v svojem zaključnem posegu v poslanski zbornici pred glasovanjem poudaril perspektivo obnove organičnega vladnega sodelovanja

med štirimi strankami levega centra in s tem posredno potrdil vsaj »prehodni« značaj sedanje »malice koalicije« med KD in PRI z zunanjo podporo socialistov in socialdemokratov.

Svoj današnji govor v poslanski zbornici je Moro posvetil predvsem trem vprašanjem: gospodarski politiki, zunanji politiki in političnemu pomenu vladne krize, ki se je danes tudi formalno zaključila. Glade prve točke je zavrnil očitke levice, da se bo nova vlada, kot že vse prejšnje sklicevala na gospodarske težave,

da bi lahko odlašala z uresničitvijo reform. Moro je v tej zvezi trdil, da njegova teorija o »dveh fazah« ne pomeni, da bi bilo treba prej rešiti gospodarske težave in šele nato izvesti reforme, ampak da je hotel s tem izrazom samo postaviti ločnico med ukrepi, ki podpirajo notranje povpraševanje, vendar pa povzročajo povečanje deflacijske bilance, in ukrepi, ki ob podpiranju notranjega povpraševanja prispevajo k zmanjšanju neravnovesja računov s tujino.

V poglavje o gospodarskih problemih je Moro vključil tudi vprašanje odnosov s sindikati ki ga je označil kot ključno vprašanje konjunkturalne politike v prihodnjih mesecih. Ministrski predsednik je izrazil prepričanje, da bo vlada znala vzpostaviti s sindikati odnose lojalnosti in sodelovanja, ter napovedal, da se vlada ne bo izmikala vprašanjem na dnevnem redu, kot so usklajevanje draginskih dokladov, zvišanje pokojnin in zahteva po zajemnem dohodku

za brezposelne. Pri reševanju nekaterih izmed teh vprašanj, je dejal Moro, bo treba izbrati primeren čas in potrebno postopnost, medtem ko so nekatere druge zahteve nezdružljive s potrebo po brzdanju naraščanja cen in po zaščiti vrednosti lire. Vsekakor je Moro potrdil namen vlade, da se v kratkem roku, toda po skrbni pripravi, sestane s sindikati.

Ministrski predsednik je govoril tudi o potrebi po moralizaciji javnega življenja ter poudaril nujnost po odkritju krivcev grozljivih pokolov, ki so okrvavili Italijo v zadnjih letih, pa tudi potrebo po preureditvi kmetijskih in drugih služb. Na očitke komunistov o delovanju tujih tajnih služb na italijanskem ozemlju pa je Moro trdil, da tovrstne organizacije ne opravljajo nobenih protikončnih dejavnosti, niti se ne vmešavajo v italijanske notranje zadeve.

V zaključku svojega posega je Moro dejal, da je Italija v fazi akutne gospodarske in politične krize, ki terja angažiranost vseh ter vesno in splošno izpolnjevanje dolžnosti družbene solidarnosti. »Položaj je težaven — je poudaril Moro — ni pa obupen. Nahaajmo se v dolgem in temnem tunelu, na koncu poti pa nas čaka luč. Naša usoda je v naših rokah. Če bomo modri, če bomo solidarni, če se bomo zavedali položaja in dolžnosti, bomo lahko smatrali, da se je to temno obdobje naše zgodovine končalo. Na koncu poti obstaja nekaj, za kar je vredno, da se danes žrtvujemo, je zaključil predsednik Moro.

Morovemu posegu so sledile glasovne izjave, v katerih so predstavniki posameznih strank v bistvu potrdili že znana stališča. Naj omenimo samo, da je socialdemokratični predstavnik Cariglia izkoristil priložnost za novo protisocialistično polemiko, socialistični predstavnik Mariotti na ni bil nič manj polemičen do socialdemokratov.

Brzovjavka Bijedića predsedniku Moru

BEOGRAD, 7. — Predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bijedić je poslal italijanskemu ministrskemu predsedniku Aldu Moro brzovjavko s čestitkami ob njegovi imenovanju za predsednika vlade. »Želim tudi izraziti prepričanje — pravi Bijedić v svoji brzovjavki — da se bodo odnosi med našima sosednjima državama razvijali v duhu medsebojnega razumevanja, prijateljstva in dvostranskega sodelovanja.«

PO TRIUMFALNI VRNITVI NA CIPER

Makarios predlaga razgovore med turško in grško skupnostjo

Grčija bo danes izbrala med kraljevino in republiko

NIKOZIJA, 7. — Na krovu grškega letala do britanskega oporišča v Limassolu, nato pa helikopterja OZN do prestolnice se je zakoniti predsednik, nadškof Makarios, vrnil na Ciper, kjer ga je pričakala množica več desetstotil ljudi, ki mu je dolgo vzklikala pred predsedniško palačo, medtem ko je bila državna garda v stanju pripravljenosti in je vladna skrajna napetost na »zelenem pasu« med turškimi in grškimi sektorjem Nikozije.

Makarios je z balkona spregovoril množici rekoč, da je spoznal nov Ciper, ki ni več srčen otok, temveč »kraj rubevin«. Obtožil je grško vojaško hundo, da je kriva za državni udar narodne garde, turško vojsko pa, da je izkoristila priložnost za zasedbo dela otoka. Nikakor ne nameravajo pristati na razdelitev otoka na dveje, kar bi pomenilo preseljevanje prebivalstva, medtem ko se zavzemamo za pogovore med turško in grško skupnostjo, ki so jih zadnje tragedije naučile, da morata živeti v miru in sodelovanju. Makarios je še poudaril, da ne bo sprejel rešitve, ki bi bila izsiljena s orožjem. Vsem, ki so se kakorkoli pregrešili zoper zakon je

Makarios obljubil amnestijo in pomilostitev v upanju, da bo iz novih pogovov vzklila možnost pravega miru v neodvisnosti.



Nadškof Makarios

RAZGOVOR S PREDSEDNIKOM A. PITTONIEM

Socialisti in novi deželni program



Vpr.: Za predsednika deželnega sveta je prvič izvoljen socialist, saj so do sedaj bili vsi predstavniki demokratijske in je s to izvolitvijo pretrgana tradicija, da »morajo« biti predstavniki vseh večjih izvoljenih predstavništev (župani vseh velikih mest, predsedniki vseh starih pokrajinskih svetov itd.) demokratijski. Prav gotovo je v tej spremembi globlji politični in ne samo personalni pomen. V čem je bistvo te demokratične spremembe?

Odg.: Izvolitev socialistov za predsednika deželnega sveta je prav gotovo politično važno dejstvo. Izvolitev je zunanji in najbolj očitni znak, dejanske spremembe odnosov, do katere mora priti v prihodnosti med KD in socialistično stranko. Med obema silama je treba ustvariti pariteto in torej med katoličani in socialisti, ki so skupaj s komunisti zgodovinske komponente ljudskega gibanja v naši državi.

Izvolitev je politično važen in značilen dogodek, predvsem ker jo spremlja politični sporazum, ki predvideva, poleg novega načina upravljanja dežele, tudi globoko spremembo političnih in programskih ciljev in ga je treba torej kompleksno obravnavati.

Vpr.: Slovenska narodnostna skupnost vas dobro pozna in to še najmanj iz volilnih kampanj, čeprav tudi ni brez pomena odločna podpora, ki jo uživata med številnimi Slovenci, socialisti in tudi nesocialisti.

Odg.: Dogodki v zvezi z rešitvijo mejnih vprašanj med Italijo in Jugoslavijo in polemike, do katerih je prišlo v začetku letošnjega leta, so prav gotovo vplivali tudi na odnose med sosednjimi deželami in so omejili normalni razvoj sodelovanja med Furlanijo-Juljsko krajino, Slovenijo in Hrvaško. Zaradi tega pa se mednarodna vloga Furlanije - Juljske krajine ni spremenila, niti ni izgnila. Tudi v najhujših časih je prihajal do izraza napor demokratičnih in protifašističnih sil, da se nadaljuje po poti mirnega in prijateljskega sožitja med tukaj živječimi narodi in do sodelovanja treh dežel.

Glede naše države pa moram tudi kot socialist z zadovoljstvom podčrtati izjavo predsednika Mora glede odnosov z Jugoslavijo.

Vpr.: Za zaključek pa še osebno vprašanje. Vi ste delavci in izvolitev na tako važno odgovorno mesto prav gotovo predstavlja tudi priznanje za dolgo, naporno ter poštovno delo v socialistični stranki. Kako se sedaj počutite, kakšne so vaše osebne želje?

Odg.: Nikoli nisem prenehal biti delavec in sem torej globoko povezan z ideali in interesi delavskega razreda. Danes lahko izrazim samo globoko zahvalo svoji stranki PSI, socialističnim tovarišem, italijanskim in slovenskim volivcem, ki so me podprli in ki so mi omogočili, da sem prevel odgovorna mesta najprej v stranki, nato v občini in deželi.

Imam samo eno željo, da bom tudi v prihodnosti lahko zaslužil zaupanje stranke in socialističnih volivcev in da bom lahko služil stvari delavcev, katerim sem se posvetil od oddaljenega 1944. leta, da bom lahko služil socializmu.

Razgovor zapisal Bogo Samsa

sti. Deželni svet se je do sedaj večkrat ukvarjal z načelno razpravo o slovenskih vprašanjih, bolj malo pa je bilo stvarnega. Kakšna je lahko vloga dežele in še zlasti deželnega sveta v smeri naporov za globalno zaščito slovenske narodnostne skupnosti in vsakodnevnega reševanja vprašanj z deželnimi zakoni ali drugimi ukrepi?

Odg.: Znano so omejitve ustavnega sodišča o možnostih posegov deželnega sveta glede globalne zaščite slovenske etnične skupnosti. Vendar je lahko zelo važna vloga deželnega sveta tudi o tej materiji in lahko je odločilna za rešitev nekaterih vprašanj na osnovi redne zakonodajne dejavnosti, kot je to delo v preteklosti že bilo. V tej smeri ocenjujem za važen deželni sporazum, ki prvič izrecno omenja celotno ozemlje dežele.

Država je prevzela obveznost jamčiti globalno zaščito nacionalnim manjšinam, vendar pa so deželni organi, in torej tudi deželni svet, dolžni, da spodbujajo s njim lastnimi instrumenti spoštovanje ustavnih določil za zaščito pravic slovenskega prebivalstva v deželi in tudi za povečanje za devnih pristojnosti.

Treba je podčrtati, da je treba obravnavati vprašanja slovenske manjšine politično in da je treba torej na pravne norme gledati razvojno.

Vpr.: Dežela Furlanija - Juljska krajina je na stičišču treh kultur, gospodarskih sistemov itd., saj je zanj že postalo značilno geslo »Alpe - Adria«. Dejstvo pa je, da v zadnjem letu ni bilo pomembnejših stikov in da se je zelo važna mednarodna vloga dežele nekoliko omejila. Kakšne so perspektive in kakšni naporji bodo narejeni za večje sodelovanje z bližnjima Slovenijo in Hrvaško?

Odg.: Dogodki v zvezi z rešitvijo mejnih vprašanj med Italijo in Jugoslavijo in polemike, do katerih je prišlo v začetku letošnjega leta, so prav gotovo vplivali tudi na odnose med sosednjimi deželami in so omejili normalni razvoj sodelovanja med Furlanijo-Juljsko krajino, Slovenijo in Hrvaško. Zaradi tega pa se mednarodna vloga Furlanije - Juljske krajine ni spremenila, niti ni izgnila. Tudi v najhujših časih je prihajal do izraza napor demokratičnih in protifašističnih sil, da se nadaljuje po poti mirnega in prijateljskega sožitja med tukaj živječimi narodi in do sodelovanja treh dežel.

Glede naše države pa moram tudi kot socialist z zadovoljstvom podčrtati izjavo predsednika Mora glede odnosov z Jugoslavijo.

Vpr.: Za zaključek pa še osebno vprašanje. Vi ste delavci in izvolitev na tako važno odgovorno mesto prav gotovo predstavlja tudi priznanje za dolgo, naporno ter poštovno delo v socialistični stranki. Kako se sedaj počutite, kakšne so vaše osebne želje?

Odg.: Nikoli nisem prenehal biti delavec in sem torej globoko povezan z ideali in interesi delavskega razreda. Danes lahko izrazim samo globoko zahvalo svoji stranki PSI, socialističnim tovarišem, italijanskim in slovenskim volivcem, ki so me podprli in ki so mi omogočili, da sem prevel odgovorna mesta najprej v stranki, nato v občini in deželi.

Imam samo eno željo, da bom tudi v prihodnosti lahko zaslužil zaupanje stranke in socialističnih volivcev in da bom lahko služil stvari delavcev, katerim sem se posvetil od oddaljenega 1944. leta, da bom lahko služil socializmu.

Razgovor zapisal Bogo Samsa

DANES VES DAN V KULTURNEM DOMU

Deseti, jubilejni redni občni zbor Slov. kulturno-gospodarske zveze

Prvi krajsi del bo slavnostnega značaja ob 20-letnici ustanovitve zveze. Prisotni bodo številni gostje, med katerimi koroški Slovenci in predstavniki iz matične domovine

Slovenska kulturno-gospodarska zveza ima danes svoj 10. redni občni zbor, ki je ob enem jubilejni ob 20-letnici njene ustanovitve. Občni zbor bo v mali dvorani Kulturnega doma z začetkom ob 9. uri in bo predvidoma trajal ves dan z naslednjim dnevnim redom:

1. Otvoritev in pozdravi, 2. Izvolitev verifikacijske in volilne komisije, 3. Poročilo predsednika in tajnika, 4. Razprava, sklepi in poročilo nadzornega odbora, 5. Volitve, 6. Razno.

Pred začetkom delovnega dela občnega zbora bo krajsja jubilejna svečanost, med katero se bo predsednik spomnil članov prvih izvršnih in nadzornih odborov v Trstu in Gorici in počastil spomin tistih članov odborov, ki jih ni več med živimi. Prav tako se bo spomnil uglednih slovenskih javnih delavcev v zamejstvu, ki so umrli v zadnjem razdobju. Podal bo tudi krajske historiat nastanka in razvoja te naše osrednje zamejske organizacije in vodila, ki so usmerjala in še usmerjajo njeno delovanje. Slavnostni ton temu delu bo dal tudi nastop moškega pevskega zbora PD «Valentin Vodnik» iz Doline.

Poleg delegatov v SKGZ včlanjenih organizacij in ustanov iz tržaške, goriske in višenske pokrajine, se bodo občnega zbora udeležili tudi povabljeni gostje, med katerimi predstavniki koroških Slovencev, katerim izrekamo že danes naš bratški pozdrav, in predstavniki italijanske narodnostne manjšine v Jugoslaviji. Prav tako bodo na občnem zboru naše osrednje zamejske organizacije prisotni predstavniki matične domovine, predstavniki Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije iz Ljubljane ter konferenc SZDL iz obalnih in omejenih občin, predstavniki političnih strank ustavnega loka v deželnem merilu, slovenski poslanec v rimskem parlamentu in deželni izvoljeni slovenski predstavniki, predstavniki ekonomske antifašistične odbora ter slovenskih strokovnih, gospodarskih,

OB DVAJSETLETNICI SKGZ

Občni zbori od 1954 do 1974

I.: 28. novembra 1954
II.: 27. februarja 1955
III.: 23. marca 1958
IV.: 11. oktobra 1959
V.: 14. junija 1964
VI.: 17. decembra 1966
VII.: 15. decembra 1968
VIII.: 29. novembra 1970
IX.: 17. decembra 1972
X.: 8. decembra 1974

PRVI KORAK PREISKAVE O SKRIVNOSTNI SMRTI

V KRATKEM BODO IZKOPALI TRUPLO DIEGA DE HENRIQUEZA

Še vedno nejasne okoliščine tragičnega požara v Ul. S. Maurizio

Preiskava v zvezi s skrivnostno smrtjo znanega tržaškega zbiralca orozja in druge vrste dokumentacije Diega de Henriqueza se približuje zelo pomembnemu trenutku: po nalogu preiskovalnega sodnika dr. Gianfranca Ferna bodo čez nekaj dni izkopali truplo de Henriqueza in izvedli skrbno obdukcijo posmrtnih ostankov. Kot je znano, je de Henriquez umrl med požarom, ki je razpametel v njegovem skladišču v Ul. S. Maurizio 11. 3. maja ponoči. Po dveh mesecih so preiskavo zaključili z ugotovitvijo, da je treba smrt pripisati tragičnemu naključju: električni gretlec je padel na tla, de Henriquez se tega ni pravočasno zavedel in tako se je vnel papir, ki je bil na gramadnem v njegovi sobi.

Pred kratkim pa so se začeli širiti glasovi, da je bil de Henriquez nasilno ubit. Mimoidi naj bi silili več strelav (morda so to bili piki municije, ki je eksplodirala zaradi vročine), izginili naj bi zvezki z dokumentacijo o Rižani, pa čeprav je možno, da jih je ogenj upepelil. Končno so še našli na neki steni sled strela, vendar krogle niso našli.

Zaradi vsega tega je sodni svetnik dr. Fazio spet sprožil preiskavo in jo izročil dr. Fernu, ta pa je imenoval prof. Balda Viterba iz Benet za izvedenca, ki bo moral natančno analizirati vse možne vzroke smrti pokojnika. Delo se obeta dokaj težko, saj je minilo že veliko mesecev od smrti, plameni pa so v precejšnji meri uničili truplo nesrečnega de Henriqueza.

Sodni postopek proti 9 uslužbencem observatorija

Preiskovalni sodnik dr. Sergio Serbo je sprožil na prijavo direktorja tržaškega eksperimentalnega geofizikalnega observatorija prof. Carla Morellija sodni postopek proti desetim uslužbencem ustanove pod obtožbami zasedbe javnega posloja, prisvojitve javnih funkcij ter nasilstva in žalitve javnega funkcionarja. Tožba je posledica zasedbe

kulturnih, prosvetnih, športnih in rekreacijskih združenj in ustanov.

DANES OB 10. URI

V Avditoriju proslava ustanovitve tržaške garibaldinske brigade

Danes ob 10. uri bo v Avditoriju v Ul. Torbandena 4 slovenska proslava 30. obletnice ustanovitve XIV. tržaške udarne brigade — «Garibaldi d'assalto Trieste». Že ob 9. uri se bodo udeleženci zbrali na Trgu sv. Justa, četrte ure kasneje pa bodo položili venec na obeležje padlim v odpravnem gibanju v Spominskem parku, ob 10. uri pa se bo pričela slavnostna proslava, na kateri bosta govorila član vsedržavnega vodstva VZPI-ANPI prof. dr. Ettore Gallo in bivši komisar brigade Vladimir Kenda.

V Ljudskem domu pri Koroških bo popoldne ob 15.30 partizanski

DANES POPOLDNE V KRIŠKEM LJUDSKEM DOMU

Franček Žerjav in njegov zbor proslavljata 25 let skupnega dela

Zbor «Vesna» se je za to priložnost številčno okrepil, kar zbuja upanje, da se bodo povrnila njegovi zlati časi

Križ aktivno izpričuje svojo kulturno prisotnost v našem ožjem narodnostnem prostoru že več desetletij. Ko si je v začetku dvajsetih let tega, stoletja kriško prebivalstvo organiziralo svojo prosvetno dejavnost, je ni moglo več popolnoma zavreči niti fašističnega nasilja. Društvo je rastle in se razvijalo, kot je rastla narodnostna, družbena in kulturna zavest, ki je nato dosegla svoj vrh v množičnem in aktivnem pristopu v narodnoosvobodilni borbi. Iz te zgodovinske preizkušnje je Križ črpal še bogatejše sokove za svoj družbeno-kulturni razvoj, za svoje prosvetno udejstvovanje, ki je v prvih povojnih letih bujno vzcvetelo in se nato kljub neizbežni ohladitvi, ki jo so povzročile nove, večkrat premalo kontrolirane razmere, trdno ohranilo na nogah.

Danes, ko od vsespod letijo zasrkbljeni pomisleki o trenutnih možnosteh prosvetnega ustvarjanja, polagajo kriški prosvetni delavci nov obračun svojega doseganega dragocenega dela ter hkrati še enkrat izpričujejo svojo živo prisotnost, svoj



Franček Žerjav

nepogrešljivi utrip v čeprav nekoliko izsušenem tkivu ljudske kulture v svoji vasi. Ta obračun se na današnji slovesnosti sicer omejuje le na pevski zbor, ob vselej glavni steber kulturnega nihanja pri nas, je pa obenem to priložnost preverjanja splošne aktivnosti mladih sil, ki so prevzele v zadnjih letih vaje društva v svoje roke. Mladi kriški prosvetni delavci so globoko zaorali v obraščeno ledino in spet zasejali tistega duha, ki ga navdihuje bogata tradicija in zahteva naša božična dočimbo na teh majavih tleh. Med neizpodbitnimi uspehi je ravno ohranitev in okrepitev pevskega zbora, ki proslavlja danes 25-letnico obnove.

V kriškem Ljudskem domu se bo danes predstavil številčno pomnožen. Med raznimi pilinami in čekami, kričecimi uspehi in trenutki tesnobe, ko smo se zbal celotnega odstopa, je zrastle v duhu in številu ter z novim upanjem, da se bodo kaj kmalu spet ponovili zlati časi izpred desetih, petnajstih let, ko so njegove narodne in borbene pesmi donele na raznih odrih naše ožje in širše domovine, pa tja do Brescie, Modene, Milana in celo Neaplja.

Vsa ta leta je zboru stal ob strani človek, ki ni poznal plin in osek. Ni poznal premora, naveličanosti

PO URADNIH PODATKIH TRŽAŠKE OBČINE

Za 38 odst. povečane cene potrošnega blaga

Trst je med najbolj dragimi mesti v Italiji

Od januarja 1973 do oktobra 1974 se je indeks cen potrošnega blaga, oziroma indeks življenjskih stroškov, povečal za 38 odstotkov. Ta podatek je rezultat dela občinske komisije za cene, ki se je sestala na županstvu pod predsedstvom odbornika Abateja.

Komisija je tudi ugotovila, da se je vsedržavni indeks v obravnavanem razdobju povečal za 36,5 odstotka, medtem ko se na severovzhodnem predelu Italije v Trentu, Benetkah in Bologni povečal za 33,6 oziroma 33,4 ali 34,7 odstotka.

Iz teh uradnih podatkov nedvomno izhaja, da ima Trst zelo žalostno prvenstvo enega izmed najbolj dragih mest v Italiji ter istočasno tudi mesta, v katerih življenjski stroški hitreje naraščajo kot drugod.

Deželni odbornik za delo in izseljstvo Dal Mas je te dni sprejel predstavnike izseljenjskih organizacij iz Furlanije-Juljske krajine, med temi predstavniki Zdrženja slovenskih izseljencev iz naše dežele. Predstavniki izseljencev so obrazložili nekatera vprašanja in težave kategorije ter v tej zvezi postavili zahtevo po izboljšanju de-

želnih norm, ki zadevajo izseljstvo. Na srečanju so govorili tudi o napovedani vsedržavni konferenci o izseljstvu in o predhodnem sestanku, ki bo v Furlaniji-Juljski krajini.

JUTRI OB 20. URI

Solidarnostni večer s španskimi političnimi preganjanci

Jutri ob 20. uri bo v dvorani «Di Vittorio» v Ul. Ponderes solidarnostni večer s španskimi političnimi zaporniki, ki ga prireja pokrajinsko tajništvo Zveze žensk Italije. Ob tej priložnosti bo srečanja s predstavništvom žena političnih pripornikov. Pobudi Zveze žensk Italije se pridružujejo napredne stranke, njihove mladinske organizacije, borbove organizacije, sindikati in številni kulturni in politični krožki.

PRIRODNJI TEDEN V VERDIJU

Bohème namesto Adriane Lecouivre

Zaradi nepredvidenih težav pri pripravah Cleeve opere «Adriane Lecouivre», ki je bila na prvotnem sporedu Verdijevega gledališča, je uprava Verdijevega gledališča, je uprava Verdijevega gledališča, da bo to opero zamenjala z «Bohème». V glavnih vlogah bosta nastopila sopran Katia Ricciarelli (Mimi) in tenor José Carreras (Rodolfo), kar nedvomno zagotavlja visoko umetniško raven. Režiser bo Beppe de Tomasi, dirigent pa Gianfranco Masini. Prva predstava bo v petek, sledile bodo štiri ponovitve.

PD Kriški dom obvešča, da zaradi tehničnih ovir odpade predavanje prof. Danila Sedmaka, napovedano za torek, 10. t.m. Datum predavanja bo pravočasno objavljen.

PD VESNA IZ KRIŽA

v sodelovanju z odborom Ljudskega doma in sekcijama KPI in ANPI iz Križa priredi

proslavo 25-LETNICO moškega pevskega zbora Vesna pod vodstvom F. ŽERJAV Sodelujejo: Moški pevski zbori: VASILJ MIRK s Proseka IGO GRUDEN iz Nabrežine FRANC ZGONIK iz Branika Mešana pevska zbor: PRIMOREC iz Trebč RDEČA ZVEZDA iz Saleza

Šolske vesti

Združenje staršev dijakov srednje šole «C. CANKAR» priredi jutri, 9. decembra 1974, ob 18.30 v telovadnici šole predavanje o novih šolskih zakonih. Govoril bo prof. Samo Pahor.

Odbor združenj staršev iz Trebč, Gropade, Padric in Bazovice vabijo vse starše osnovnošolskih otrok na sestanek, ki bo v sredo, 11. t.m., ob 20. uri v osnovni šoli v Gropadi. Padrice. Na sestanku bo g. ravnatelj predaval in objasnili nove šolske zakone in potek volitev. Prosimo starše, da se sestanka udeležijo.

Roditeljski sestanek na državnem učiteljsku A. M. Slomšek v Trstu bo v soboto, 14. t.m., ob 17.30. Na dnevnem redu bo tudi poročilo o novih zbornih organih, ki bodo začeli delovati že to soto leto. Starši so vabljeni, da se sestanka polnoštevilno udeležijo.

binjer Ciro Erardi in uradnica Maria Gussago, delavec Alfonso Piccin in gospodinja Vincenza Colaussi, agent javne varnosti Benedetto Vella in delavka Felicia Caravotta, trg. zastopnik Giovanni Bazzo in gospodinja Isabella Bregoli, akviziter Maurizio Constantino in univerz. študentka Anna Pertot.

BARI 83 79 64 38 60
CAGLIARI 50 69 7 81 75
FIRENCE 3 61 57 83 33
GENOVA 50 13 83 9 58
MILAN 37 43 85 66 8
NEAPEL 72 59 78 55 47
PALERMO 39 38 15 54 69
RIM 8 41 57 52 53
TURIN 89 18 78 74 12
BENETKE 20 67 31 40 2
2 X 1 X X 2 X 1 X X

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 18. ure)
All'Esculapio. Ul. Roma 15; INAM. Al. Cammello. Drevored XX. septembra 4; Alla Maddalena. Istrska ulica 35.

NOCNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 7.30)
Pizzul - Cignola. Korzo Italia 14; Prendini. Ul. T. Vecellio 24; Serravallo. Trg Cavana 1.

LEKARNE V OKOLICI
Bollunec (tel. 228-124). Bazovica (tel. 226-165). Opčine (tel. 211-001). Prosek (tel. 225-141). Božje polje - Zgonik (tel. 225-596). Nabrežina (tel. 200-121). Sesljan (tel. 209-197). Zavljje (tel. 213-137). Milje (tel. 271-124).

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst Kulturni dom

Pavel Golia

JURČEK

Pravilnica v štirih dejanjih s prologom.

V torek, 10. t.m., ob 15.30

GLASBENA MATICA TRST

Koncertna sezona 1974/75

Četrti abonmajski koncert V četrtek 12. decembra 1974 ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu

Simfonični orkester radiotelevizijske Ljubljane

Dirigent: Marko Munih

Solist: Jože Falout - rog

Spored:

M. Kogoj - A. Srebotnjak:

Bagatele za orkester

W. A. Mozart:

Koncert za rog v Es-duru, št. 3

D. Sostakovič:

Simfonija št. 1 v F-duru, op. 10

Rezervacije in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manja 29 - tel. 418-605) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Uredništvo mladinske revije

GALEB

obvešča vse naročnike, da bo

NAGRADNO ŽREBANJE

V TOREK, 17. DECEMBRA, OB 17.30 V KULTURNEM DOMU po predstavi mladinske igre

JURČEK

Uredništvo vabi vse tiste naročnike, ki niso še poslali dopisnic, naj to čimprej store, ali naj jih prinesejo v Tržaško knjižarno.

Uredništvo

GALEB

obvešča vse naročnike, da bo

NAGRADNO ŽREBANJE

V TOREK, 17. DECEMBRA, OB 17.30 V KULTURNEM DOMU po predstavi mladinske igre

JURČEK

Uredništvo vabi vse tiste naročnike, ki niso še poslali dopisnic, naj to čimprej store, ali naj jih prinesejo v Tržaško knjižarno.

Rafko Dolhar:

POT IZ PLANIN

Avtorja in knjigo bo v Društvu slovenskih izobražencev predstavil dr. Zorko Harej. Večer bo v dvorani Slovenske prosvete v Ul. Donizetti 3/1 jutri (ponedeljek) ob 20.15.

Kino

Ariston 15.30-22.00 «E cominciò il viaggio nella vertigine», barvni film. G. Moschin in Ingrid Tuling.

Nazionale 14.30 «Il giudice e la minorenne», barvni film. Igrata C. Abram in S. Scott, prepovedan mladini pod 18. letom.

Excelsior in Fenice: Otroška matinea ob 10.00 in 11.30 «Arriva Speedy Gonzales». Risanka.

Excelsior 14.30 «La poliziotta». Barvni film, v katerem igrajo Mariangela Melato, Orazio Orlando, Renato Pozzetto, Mario Carotenuto.

Grattacielo 14.30 «Amore libero - Free love», Emmanuelle, Enzo Botesini. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Fenice 15.00 «Amore amaro». V glavni vlogi Lisa Gastoni. Barvni film.

Eden 14.30 «Tutta una vita», režiser Claude Leluch. V glavni vlogi Carla Gravina.

Ritz 15.00 «Un uomo, una città», barvni film, igra E. M. Salerno, prepovedan mladini pod 18. letom.

Aurora 15.30 «L'erotomane», Gastone Moschin. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Capitol 14.30 «Milano odia: la polizia non può sparare», T. Millan in H. Silva. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Cristallo 14.30 «A muso duro», barvni film, igra Charles Bronson.

Impero 15.00 «Farfallone», Franco Franchi, Ciccio Ingrassia.

Filodrammatico 15.00 «Zelda», Jane Avril. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Moderno 14.30 «La gatta sul tetto che scotta», Elisabeth Taylor in Paul Newman. Barvni film.

Ideale 15.00 «Viveva per uccidere, uccideva per vivere», Julio Aleman, Barbara Angely. Vestern v barvah.

Vittorio Veneto 15.00 «Serpicos», v glavni vlogi Al Pacino. Barvni film.

Abbazia 14.30 «Attento Gringo... è tornato Sabata», vesterni film v barvah. G. Martin in F. Sancho.

Astra 15.00 «Un tocco di classe», George Segal in Glenda Jackson. Barvni film.

Volta - Milje 15.00 «Virilità», Agostina Belli, Turi Ferro, Paolo Cavan. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

«KRAS - SEŽANA»

TOZD HOTELI

IN GOSTINSTVO - SEŽANA

VAS VABI NA VESELO SILVESTROVANJE

V SVOJIH OBRATIH:

- V HOTELU «MAESTOSO»

LIPICA:

v restavraciji - 250 ND

v Snack baru - 200 ND

v nočnem baru - 200 ND

Igrajo ansambli: ATLANTIK, ZENT in BARKSI ANSAMBEL

- V HOTELU «TRIGLAV» v Sežani - 190 ND; igra ansambel AVANTURISTI

- V HOTELU «TABOR» v Sežani - 110 ND; igra ansambel TULIPANI

- V HOTELU na Kozini - 200 ND; igra narodno-zabavni ansambel.

PRIPOROČAMO SE!

DIRIGE VESTI

NA OSMI STRANI

Gledališča

POLITEAMA ROSSETTI

Ob 16. uri predstava dramske skupine Tina Buazzellija «SOVRAZNIK LJUDSTVA» Henrika Ibsena. Prevod Claudia Magrisa, režija Edna Fegnolia, scene in kostumi Sergia d'Osma. Druga abonmajska predstava. Osrednja blagajna v Pasaži Prosvetnega doma na Opčinah.

Potovalni urad «AURORA»

priredi za božične in novoletne praznike naslednje izlete:

● Od 22. do 26. dec. z avtobusom v BOHINJ (smučanje na Voglu). Cena 38.000 lir.

● Od 24. do 26. dec. z avtobusom na BLEJ. Cena 29.000 lir.

● Od 29. dec. do 1. jan. z letalom v PARIZ. Cena 139.000 lir.

● Od 31. dec. do 1. jan. silvestrovanje v hotelu «LEV» v Ljubljani. Cena 29.000 lir.

Vpisovanje in informacije pri «AURORI» v Ul. Cicerone, 4, tel. 29.243.

Razna obvestila

Smučarski klub Devin ima na zalogi še nekaj parov novih smuču po tovarniški ceni. Tel. 209161.

V Društvu slovenskih izobražencev bo dr. Zorko Harej predstavil novo knjigo Rafka Dolharja «Pot iz planin». Večer bo v dvorani Slovenske prosvete v Ul. Donizetti 3/1 jutri ob 20.15.

Kulturno združenje Most vabi na predavanje Tarasa Krmavnerja: Moje osebo srečanje z Edvardom Kocbekom v soboto, 14. decembra, ob 18. uri v Mali dvorani Kulturnega doma.

+

Potri sporočamo žalostno vest, da nas je dne 7. decembra t.l.

za vedno zapustil naš dragi oče, nono in brat

EMIL DANEV

(DOLENČEV)

Pogreb bo v ponedeljek, 9. t.m. ob 15. uri iz župne cerkve na Proseku.

Žalujoci sin Milko, hči Majda z družina,

nama, brat, sestra in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Globoko ganjeni nad tolikimi izrazi sožalja se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so spremenili na zadnji poti našega nepozabnega

VETA

Posebno zahvalo smo dolžni Zvezi borcev iz Trsta in slovenskih obalnih občin, predstavnikom političnih, kulturn

PO PRIZADEVANJU SENATORJA MARTINE

Zakon o prosti coni bodo podaljšali v sedanji obliki do 31. decembra 1975

Neizpolnjene zahteve občinskega in pokrajinskega sveta

Kar smo predvidevali že pred dnevno mesecem, se bo skoro gotovo tudi zgodilo. Sedanji zakon o prosti coni bodo podaljšali za eno leto v nespremenjeni obliki. Nič ne bomo v tem trenutku pomagale zahteve občinskega in pokrajinskega sveta, ter nekaterih političnih strank, da se zakon spremeni kolikor je treba spremeni kontingente, bolj podpreti industrijo kot trgovino in prepustiti večje nadzorstvo nad kontingenti vsem zainteresiranim javnim upravam. Dolga vladna kriza je sicer onemogočila razpravo o novem zakonu, na nekaterih goriških politično-upravnih voditelje pa pade krivda, če so skupno pobudo začeli prepozno, tik

jal s predsednikom vlade Morom in tudi z ministroma Colombom in Gioio ter predsednikom senata Spagnolijem. Ta je dal njegov zakonski osnutek v pretrpet pristojni senatni komisiji, ta bo že ta teden zakonodajno sklepala in zakon bo nato prešel v razpravo pred pristojno komisijo poslanske zbornice, da bi postal dokončen. Predsednik vlade Moro je zagotovil svojo podporo temu zakonu.

Zakon o prosti coni bomo torej imeli. Ni sicer prav, da se na tak način rešujejo stvari, ki zanimajo vse prebivalstvo. Občinski svet in pokrajinski svet sta zavzela jasni stališči. Septembra je goriški župan sklical zastopnike in parlamentarne vse političnih strank in takrat je bil domnjen, da se bo akcija vodila enotno na pristojnih mestih. Liberalci in socialdemokrati za so vsak zase predložili svoja osnutka, ki ne upoštevata zahtev tukajšnjih izvoljenih organov. Prav tako ni bilo časa za njih razpravo. Zato je Martinov zakonski osnutek pravilen ker zavrača nevarnost »praznine«, na drugi pa si mora goriška krščanska demokracija zavedati, da je potrebna enotna akcija za dosego boljšega in sodobnejšega zakona.

Proslava 30-letnice Brisko-beneškega odreda

Pripravljalni odbor, ki se je za to priliko posebej sestel, vabi vse borce in borce Brisko-beneškega odreda na proslavo in tovariško srečanje ob 30-letnici ustanovitve odreda. Jublej bodo bliski borci proslavili tako, da bodo v soboto, 14. decembra, ob 10. uri odšli spominsko ploščo na hiši v Gradnem, kjer je bil ustanovljen odred. Ob 13. uri bo v Zadrskem domu na Humu pri Kojkem tovariško srečanje vseh borcev odreda, ob 17. uri pa bo družabni večer s kulturnim programom, prav tako v Zadrskem domu na Humu pri Kojkem. Želja odbora je, da se tega jubileja udeležijo čim več bork in borcev odreda. Posebnih vabil ne bo, zato naj ta objava velja kot vabilo. Posebno so vabljeni bivši borci tega odreda iz zamejstva.

● Tajništvo šolskega sindikata CGIL obvešča zainteresirane, da bodo vsak dan, od 17. do 19. ure, člani tajništva na razpolago vsem, ki jih zanimajo šolska vprašanja.

DELOVANJE SPZ NA GORIŠKEM

V Gorici razstava o 200-letnici obveznega šolstva na Slovenskem

V sredo v Števerjanu predavanje o partizanskih akcijah v Benečiji. Predavanje tudi v Sovodnjah, Gabrijah in Jamljah

V dvorani kluba »Simon Gregorčič« v Gorici odprli zanimivo razstavo o slovenskem šolstvu. Po vsebini je 200-letnica obveznega šolstva na Slovenskem in je bila prvič razstavljena v Slovenskem muzeju v Ljubljani. O tej razstavi in o šolstvu na Slovenskem pred dvesto leti je govoril kustos Šolskega muzeja Gvido Stres, ki je razstavo tudi pripravil, predstavil pa jo je Edmund Košta. Razstava bo odprta vsak dan od 11. do 12. ure. Prejšnjo, prvo razstavo o goriškem begunskem šolstvu, so si ogledali številne Goričane, med njimi je bilo veliko profesorjev in dijakov slovenskih šol.

Tudi v prihodnjem tednu bodo v nekaterih prosvetnih društvih, vključno s SPZ, javne prireditve. Na sedežu prosvetnega društva »Briski grič« v Števerjanu bo v sredo predaval urednik Primorskega dnevnika Jože Koren o »pobudi 30. partizanske divizije v Beneško Sloveško februarja 1944«. Koren je bil med udeleženci pohoda. Predavanje spada v okvir proslav ob 30-letnici zmagane nad fašizmom, ki jih prireja Slovenska prosvetna zveza. Istodnevno bo tudi v nekaterih povezavi s proslavo 30-letnice ustanovitve Brisko-beneškega odreda, ki bo konec

tedna v jugoslovanskih Brdih. Na predavanje, ki se bo pričelo ob 20. uri, so vabljeni vsi Števerjanci, zlasti še bivši partizanski borci.

V drugih društvih pa se bodo nadaljevala predavanja, ki so v drugih krajih dosegla precejšen uspeh. V Kulturnem domu v Sovodnjah bo goriški kinoater Zdenko Vogrič v sredo, 11. decembra, predvajal svoje filme o raznih dogodkih pri nas in o potovanjih po svetu. V petek, 13. decembra, pa bodo, na pobudo društva »Skala«, predvajali v poslopju osnovne šole v Gabrijah slovenski film »Čevlje v jeseni«, v Jamljah pa bo na domačiji Jožeta Pahorja - Smeleto kinoater Miladin Černe iz Gorice predvajal svoj film o potovanju po deželah jugovzhodne Azije. Prikazal bo kraje in običaje Burme, Singapurja, Bornea, Sumatra, Penanga in Malajzije.

Ker bo v Gorici v četrtek gledališka abonmajska predstava, odpadejo vse druge prireditve. Isto večerja za nedeljo, 15. decembra, ker bo ta dan, v palači Attems, drugi koncert glasbene abonmajske sezone. Lahko pa že sedaj napovedamo izjemno prireditev, ki bo v goriški Prosvetni dvorani v četrtek, 19. decembra. Ob tej priliki bodo zastopniki SPZ podelili priznanja starej-

GORIŠKI DNEVNIK

Miklavževanje v Prosvetni dvorani



Tudi letos so se otroci udeležili miklavževanja, ki ga je v goriški Prosvetni dvorani priredila Komisija za doraščajočo mladino pri SKGZ.

Dvorano so otroci z mamicami napolnili do zadnjega kotička, ob vhodu je vsak otrok dobil kupon, ki mu je nato služil pri zbiranju. Najprej so nastopili gojenci goriške glasbene šole. Igrali so na klavir, violino in kitaro. Sledila je recitacija o Miklavžu, nato pa je bil srečnik. Porazdeljenih med srečne dobitnike je bilo dvajset

slikanic. Za zaključek je bila še igra »Katica in sv. Miklavž«, ki so jo igrali dekleta in fantiči. Končno je v dvorano prispel bradat mož, ki je za sabo vlekel sani polne daril. Vsakdo je dobil svoj paket. Prireditev je vodila in nato napovedovala učiteljica Adrijana Dornik.

To je bila prva letošnja prireditev Komisije za doraščajočo mladino pri SKGZ. Ta vodi razne tečaje, ki so v Prosvetni dvorani skoro vsak dan. Letos prihaja na te tečaje nad sto otrok, več kot kdajkoli prej. Mija

Češutova učiteljica za predšolsko mladino, poleg tega pa še dve mladinski folklorni skupini, prof. Aldo Rupel pa učil šolsko mladost telovadbo. Najmlajši pa imajo v istih prostorih tudi glasbeni pouk, ki ga je prevzela naša glasbena šola. Za to skrbi prof. Ivan Mignozzi.

V prejšnjih letih so razne skupine nastopile na akademijah, na srečanjih med Gorico in Trstom. Folklorna skupina pa je nastopila tudi na poletnih prireditvah prosvetnih in športnih društev.

JUTRI NA POBUDO MLADINSKEGA KROŽKA

KONCERT DUA PAHOR - SLAMA

Koncert bo v sejni dvorani sedeža SKGZ

Jutri, 9. decembra, bo v gosteh Mladinskega krožka Gorica duo Pahor - Slama s koncertom glasbe iz 16. in 18. stoletja. Koncert bo, s pričetkom ob 20.30, v sejni dvorani sedeža SKGZ v Ul. Malta 2. Priznana glasbenika bosta letos že drugič nastopila v Gorici. Miloš Pahor, ki bo igral kljunasto flauto in prečno flauto, se je v flauti izpopolnil pri Severinu Gazzelloniju in Hansu Koneckiju. Dina Slama, izvajala bo na čembalu in kljunasti flauti, je diplomirala v klavirju. V igranju čembala se je izpopolnila pri Ruggeru Gerlinu v Šteti. Tudi ona je študirala kljunasto flauto pri W. Koneckiju. Duo Pahor - Slama, ki je nastal leta 1964, je že od vsega začetka žel veliko uspeha. Nastopili so na razne televizijske, medtem kar, in na jugoslovanski radio, ter posnel nekaj plošč.

Na jutrišnjem koncertu bomo najprej poslušali »Cantiones duarum vocum« za dve kljunasti flauti Orlando di Lassa. Orlando di Lasso (1532-1594), flamškega rodu, je poleg Palestrine ena najpomembnejših glasbenih osebnosti 16. stoletja. Znan je posebno po svojih motetih, mašah in madrigalih.

Benedetto Marcello (1686-1739) je znan posebno zaradi satiričnega odnosa, ki ga je imel do takratnega glasbeno-gledališkega življenja. V svojih instrumentalnih skladbah, ki spadajo v prvo obdobje njegovega ustvarjanja, se opira še na Palestrinovo tradicijo. Posebno v kompozicijah za čembalo je razvil zelo napredno tehniko, zato pa imamo za predhodnika Scarlattija. Benedetto Marcello bomo slišali sonato v c-duru za kljunasto flauto in čembalo.

Quantz J. Joachim (1697-1773) je bil odlični flautist. Duo Pahor - Slama bo izvedel njegovo sonato v e-molu za prečno flauto in čembalo. Sledila bo »Twelve Lessons from Musick's Handmaiden« Henryja Purcella. H. Purcell (1659-1695) je prav gotovo največji angleški skladatelj. Posebno pozornost je kazal do gledališča. V svojih skladbah se je oslanjal na angleško tradicijo, črpal pa je ideje tudi iz drugih evropskih glasbenih virov, posebno še italijanskih. Kot tehniko je Purcell imel največje kontrpunkt.

Na jutrišnjem koncertu bomo slišali še Daniel Demotivno suito o a-molu za kljunasto flauto. Bivše sonato v f-duru za kljunasto flauto in čembalo ter Jean B. Loieletovo sonato v a-molu.

Šolske počitnice do 6. januarja 1975

Šolske počitnice bodo trajale na Goriškem do 6. januarja. Tako je odredil goriški šolski skrbnik.

Nad sto bivših gojencev kmetijskega zavoda Villa Chiozza pri Červinjanu se je zbralo na skupščini, da bi izvolili odbornike njihovega združenja. Med sestankom so bivši gojenci razpravljali o izkušnjah na svojih kmetijskih posevkih in ugotovili, da jim zelo koristni občinski povprek na študijsko izobraževanje v ta zavod. Tega upravlja deželna ustanova za razvoj kmetij stva ERSa.

Vesti iz Sovodnj

Županstvo v Sovodnjah obvešča vse zainteresirane, naj prinesejo na občino prijave za pobiranje smeti, ki so jih dobili na dan, najkasneje do 15. decembra. Kdor nima obrazca, ga lahko dvigne na županstvu.

Na županstvu v Sovodnjah bo v torek, 10. decembra predpoludne uradnik goriške hranilnice pobiral davke.

Sovodnjska občina bo vzel v službo še enega delavca. Rok za predložitev prošnje zapade 19. de-

V torek v Verdiju začetek gledališke sezone

Italijanska abonmajska gledališka sezona se bo pričela v torek, 10. decembra, z gostovanjem Stalnega gledališča iz Genove, ki bo nastopilo z igrano Eugena O'Neillja »Un lungo giorno di viaggio nella notte«. Delo je režiral Luigi Squarzina.

Predstava bo ob 20.30, ponovili pa jo bodo v sredo. Nadaljujejo z zbiranjem abonmajev za to sezono. Za celotno sezono je treba odšteti 12.500 lir, sindikalne skupine imajo popust po 7.500 lir, za dijake pa je abonma 4.500 lir. Abonmajske izkaznice je moč dobiti v turistični pisarni Appiani na Korzu.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA V GORICI IN ZVEZA SLOVENSKE KATOLISKE PROSVETE V GORICI

v sodelovanju z Ustanovo za kulturne in umetniške prireditve

EMAC iz Gorice

Pavel Gola

JURČEK

Pravilica v starih dejanjih s prologom

Scena: DEMETRIJ CEJ

Kostumi: MARIJA VIDAU

Glasba: ALEKSANDER VODOPIVEC

Režija: MARIO URŠIČ

V četrtek, 12. decembra ob 10. uri v gledališču »G. Verdi« v GORICI

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA V GORICI IN ZVEZA SLOVENSKE KATOLISKE PROSVETE V GORICI

v sodelovanju z Ustanovo za kulturne in umetniške prireditve

EMAC iz Gorice

GOSTOVANJE DRAME SNG

IZ LJUBLJANE

Sergej A. Najdenov

VANJUŠINOVI OTROCI

(drama)

Prevedla: Nuša Bulatovičeva

Scena in kostumi: Nikolaj E. Epov

Glasba: zaslužni umetnik RSFSR Ilja Mezerov

Asistent režije: Anatol A. Sergejev

Lektor: Mirko Mahnič

Režija: narodni umetnik RSFSR

ANDREJ A. GONČAROV

(Deti: Vanjušina)

V četrtek, 12. decembra ob 20.30 v gledališču »G. Verdi« v GORICI (Goriški abonma in abonma red G - tržaški)

HOTEL PARK

NOVA GORICA

prireja SILVESTROVANJE v prostorih hotela in v gostišču MARK nad Šempetrom.

Cene silvestrskih menijev:

v restavraciji hotela 180 ND

v kavarni hotela 150 ND

v nočnem baru 240 ND

v gostišču Mark 240 ND

V vseh prostorih glasila in ples s priznanimi ansambli.

Rezervacije prodaja recepcija hotela, tel. 21-442 - 21-462.

VIATOR - TOZD HOTEL »SABOTIN«

NOVA GORICA

Vabi na veselo silvestrovanje. Na izbiro sta dva različna menija

200.- ND in 180.- ND

VESELA ZABAVA OB ORKESTRU »GALEB«

Rezervacije sprejema recepcija hotela - Tel: 21344 in 21324

Nova trgovina

SPOSABELLA

vse za nevesto

Korzo Italija 202

GORICA

PRIZNANO MEDNARODNO AVTO PREVOZNIŠKO PODJETJE



LA GORIZIANA

GORICA - Ul. Duca d'Aosta 180 - Tel. 28-45 GORICA

PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSNEGA BLAGA

KMEČKA BANKA

USTANOVLJENA LETA 1909

GORICA - Ul. Morelli 14

Tel. 2206 - 2207

VSE BANČNE USLUGE

MENJALNICA

GLASBENA MATICA SPZ - ZSKP Gorica

Koncertni abonma

V nedeljo, 15. decembra 1974. ob 16.30 v dvorani goriškega muzeja

Attems nastopi

OKTET GALLUS iz Ljubljane

Na sporedu so narodne in umetne pesmi naših in tujih avtorjev.

Vstopnice in abonmajske izkaznice bodo v prodaji pol ure pred koncertom pri vhodu v dvorano.

Šolske vesti

Ravnateljstvo gimnazije-liceja »Pri moč Trubar« v Gorici sporoča, da bo v četrtek, 12. decembra, ob 18. uri v risalnici učiteljske, Ulica Croce 3. roditeljski sestanek. Stariši dijakov ali njihovi namestniki so vabljeni, da se sestanka udeležijo.

Ravnateljstvo učiteljske »Simon Gregorčič« v Gorici sporoča, da bo v sredo, 11. decembra, roditeljski sestanek. Ta bo v risalnici šole v Ulici Croce 3 s pričetkom ob 18. uri. Stariši dijakov učiteljske in tečaj za otroke vrtnarice ali njihovi namestniki so vabljeni, da se udeležijo roditeljskega sestanka.

Ravnateljstvo slovenske trgovske šole obvešča, da bo jutri, 9. decembra, ob 18. uri v prostorih roditeljskega sestanka. Stariši trgovske šole so vabljeni, da se sestanka udeležijo.

Ravnateljstvo nižje srednje šole »Ivan Trnko« v Gorici, Ulica Rancaccio 10, obvešča, da bo roditeljski sestanek v torek, 10. decembra, ob 18. uri. Stariši dijakov ali njihovi namestniki so vabljeni, da se sestanka udeležijo.

Razna obvestila

Šolski delovni odbor vabi vse člane odbora na sejo, ki bo v torek, 10. decembra, ob 20. uri v prostorih Slovenske kulturno-gospodarske zveze v Ulici Malta 2. Na seji bodo razpravljali o šolskih pooblaščenih odredbah.

Na županstvu v Sovodnjah bodo 10. decembra, ob 8. do 12. ure, pobirali davke. Na razpolago bo uradnik goriške hranilnice.

MLADINSKI KROŽEK GORICA bo v ponedeljek, 16. decembra, ob 18. uri v prostorih Pro Loco, v Pasazi na Verdijevem korzu, odprl razstavo slik briskega rojaka prof. VLADIMIRA KLANJSKEGA. Vabljeni!

Kino

Gorica

VERDI 14.30-22.00 »Le farò da padre«. L. Proietti, T. Savay. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

CORSO 14.45-22.00 »Romanzo popolare«. Ugo Tognazzi in Ornella Muti. Barvni film.

MODERNISSIMO 15.00-22.00 »L'urlo«. T. Aumont in L. Proietti. Barvni film v kinemaskopi. Mladini pod 18. letom prepovedano.

VITTORIA 15.00-22.00 »Il potere di Satana«. O. Welles, P. Franklin. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

CENTRALE 15.00-21.30 »Il caso Drab-ble«. M. Cayne in D. Cleasence. kinemaskope v barvah.

Tržiš

AZZURRO 14.00-22.00 »I cannoni di San Sebastiano«. Barvni film.

EXCELSIOR 14.00-22.00 »Il grande Gatsby«. Barvni film.

PRINCIPE 14.00-22.00 »Contratto mar-sigliese«. Barvni film.

Nova Gorica

SOCA »Smrt policijskega komisarja«. italijanski barvni film ob 16.00, 18.00 in 20.00.

SVOBODA »Peter in Tilkas«. ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.

DESKLE »Polica«. francoski barvni film ob 17.00 in 20.00.

PRVACINA »Na severu Aljask«. ameriški barvni film ob 16.00 in 20.00.

RENCE »Ugrabitve na sodišču«. francoski barvni film ob 16.00 in 20.00.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU

Danes ves dan in ponoči je v Trzicu dežurna lekarna Alla Salute. Ulica Cosulich, tel. 72-480.

DEZURNI ZDRAVNIKI

V Gorici, Sovodnjah in Števerjanu sta danes dežurna dr. Dainese in dr. Arcuri. V Krmini in okolici je danes dežurni dr. Čuturpi, v Ronkah in Dobernu dr. Giacconi, v Trzicu in Stancanpu pa dr. Rapozzi.

Prispevki

V tem tedru je odbor za gradnjo Prosvetnega doma »Andrej Budal« v Standeru dobil naslednje prispevke: družina Vižintin - Maraz 10 tisoč lir; Ernesto Fornazarić 5.000; Gabro Grubisic 200 novih din; Danilo Nanut 50.000 lir; Ida Brajnik 5.000; Milan Pelicon v spomin pok. Jožeta Peliconca iz Sovodnj 20.000 lir; Stanislav Pavlin 10 tisoč; Leopold Zavadiav (Matijev) 10.000; Milka Mucic v spomin pok. očeta Jožeta 5.000; Danilo Nanut - Blažnov 10.000 lir.

Pripravljalni odbor se vsem iskreno zahvaljuje.

ZAHVALA

Ob izgubi drage mame

Marije Gorjan

se najiskrenejše zahvalimo vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin. Posebna zahvala darovalcem cvetja.

Hčere in sinova z družinami

Dol, 8. decembra 1974.

NAROČNINA

za

PRIMORSKI DNEVNIK

za leto 1975

CELOLETNA . . . Lir 17.500

POLLETNA . . . Lir 9.500

MESEČNA . . . Lir 1.750

Naročnino sprejemajo:

■ uprava: Gorica, Ulica XXIV Maggio št. 1/1, tel. 83-382

■ raznašalci

■ pošta: tekoči račun ZTT št. 11/574

ZA VSE NAROČNIKE:

■ brezplačno mesečnik DAN

VELIKO

NAGRADNO ŽREBANJE

■ za vse, ki poravnajo celoletno naročnino do 28. 2. 1975.

Vsak nov naročnik bo prejel mal Primorski dnevnik en mesec brezplačno.

pred zapadlostjo sedanjega zakona. Goriški senator Michele Martina je 4. decembra predložil v senatu zakonski osnutek štev. 1833 z enim samim kratkim členom. V tem je predvideno, da se veljavnost zakona o prosti coni z dne 27. decembra 1973, štev. 846, podaljša do 31. decembra 1975 ali do dneva začetka veljavnosti novega tozadnega zakona.

Senator Martina, ki je večeraj obiskal naše uredništvo, nam je povedal, da ni tega napravil iz političnih razlogov, do drugih parlamentarcev in političnih strank večine in opozicije, marveč samo iz želje, da ni prišlo do »praznine« med sedanjim zakonom, ki zapade konec decembra in morebitno uvedbo novega zakona. To bi škodovalo goriškemu gospodarstvu in bi moralo dalo kisla zahteva videnskih gospodarstev, ki nasprotujejo gojiški prosti coni. Povedal nam je tudi, da se je o tem pogovar-

BENEŠKI DNEVNIK

Zaščita etnične skupnosti - glavno vodilo pri sestavljanju statuta gorske skupnosti

Neprikrita želja nekaterih krogov po likvidaciji problema manjšine

V petek zvečer je bila v Špetru Slovenov zveza nadiške gorske skupnosti, na kateri so razpravljali o statutu skupnosti in ga tudi odobrili. Osnutek statuta je pripravila komisija, sestavljena iz svetovalcev krščanske demokracije in socialdemokratske stranke, že ob samem začetku seje pa je ta osnutek ostro kritiziral svetovalec KPI Battocletti, ki je dejal, da je osnutek prešporen in da ne upošteva etničnih posebnosti skupnosti, posebnosti, zaradi katerih pritiče nadiški skupnosti posebno mesto. Prav problem zaščite teh posebnosti je postal v zadnjem času zelo važen, kot kaže delovanje beneških kulturnih društev, dejavnost beneških kulturnikov in dihovnikov. S tem v zvezi je Battocletti navedel razpravo ar. Simonitija, ki je izšla v prvem zvezku zbirke Nediza. Prav problem zaščite etničnih posebnosti skupnosti bi moral biti prvo in glavno vodilo pri sestavljanju statuta.

Ostro kritiko osnutka so izrekli tudi socialistični svetovalci, predvsem Giancarlo Venturini, ki je kritiziral dejstvo, da se KD pri sestavljanju osnutka ni posvetovala z drugimi političnimi silami. Istega mnenja je bil tudi Michele Quattrone, ki je poudaril, da zaradi volilnega sistema, ki je poudaril občinah ni zastopana proporcionalno, ampak ima več svetovalcev. Prav zaradi tega bi se morala odpreti sodelovanju z drugimi političnimi silami, statut bi moral biti izdelan skupno, kot se je zgodilo v čentarski skupnosti. Le tak način bi bil resnično demokratičen.

PRED ČETRTIM ABONMAJSKIM KONCERTOM GLASBENE MATICE

Simfonični orkester RTV Ljubljana

Dirigent Marko Munih, solist hornist Jože Falout - Na sporedu skladbe Marija Kogoj (v Srebotnjakovi instrumentaciji), Mozarta in Šostakoviča

Našemu glasbenemu ambientu se spet obeta dober in zanimiv simfonični koncert: dober zato, ker so izvajalci od dirigenta mimo celotnega orkestra do solista mednarodno priznani in visoko cenjeni glasbeniki, zanimiv pa glede na glasbo, ki bo na sporedu in ki je razen Mozartove umetnine slovenskega izvora in po večini pri nas še nepoznana (da o pomenu izvajanja Kogojev glasbe zaenkrat še ne govorimo).

Simfonični orkester Radiotelevizije Ljubljana je bil gost Glasbene matice že v okviru njene prve abonmajске sezone (mimogrede naj bo povedano, da je takrat igral tudi «Istrijankov», suito petnajstih plesnih miniatür za pihalni orkester pr.v pred enajstimi dnevi umrlega skladatelja Karla Pahorja, tržaškega rojaka). Še prej je istega leta orkester nastopil (z zborom in solisti) v okviru koncertne sezone tržaškega koncertnega društva. Skratka: v tržaških glasbenih krogih (slovenskih in italijanskih) je dobro znan in znane so tudi njegove izvajalske odlike, kar samo potrjuje upravičene sloves, ki si ga je orkester pridobil doma in v tujini. Orkester bo prihodnje leto obhajal dvajsetletnico obstoja: bil je namreč ustanovljen leta 1955 zaradi specifičnih programskih potreb, ki jih ima vsaka radiodifuzna ustanova. Vanj so prišli po večini le mladi ljudje, ki so glasbo tudi še študirali; sčasoma so se razvili v odlične orkestraše — nekateri od njih so začeli tudi z uspešno solistično kariero — in orkester je začel delati kot eden najboljših v Jugoslaviji. Po dolgoletnem delu izključno v studiju je orkester pred leti stopil tudi na koncertni oder in se podal na turnee. Zanimivo je brati kak odloke iz kritik o njegovih uspehih iz te dobe. Pariška revija Harmonie piše decembra 1971, da je orkester pravo odkritje in da je treba obdovajati dejstvo, da ima prestolnica Slovenije — mesto z manj kot 200.000 prebivalci — tako imenitno umetniško skupino. Messaggero Veneto poroča julija istega leta, da je orkester doživel v Benetkah navdušeno priznanje. Oktobra 1972 bonški časopis General-Anzeiger primerja viharno odobravanje, ki ga je požel orkester RTV Ljubljana, s priznanjem, ki ga je deležen navadno Karajanov orkester. Maja leta 1973 napiše Wiener Zeitung o njem to ozkno: Zares izvrstni orkester RTV Ljubljana. In še bi bilo mogoče naštevati.

Simfonični orkester RTV Ljubljana bo na koncertu Glasbene matice, ki bo prihodnji četrtek v Kulturnem domu v Trstu, igral pod vodstvom dirigenta Marka Munih, glasbenika, katerega ime smo doslej pogosto srečavali v ospredju koncertnega življenja predvsem v zvezi z akademskim pevskim zborom «Tone Tomšič» iz Ljubljane; z njim je že večkrat nastopil tudi pri nas in prav ob sklepu letošnje koncertne sezone se bo ta odlični amaterski zbor še enkrat predstavil našemu občinstvu. Munih, ki se je rodil v Mostu na Soči, diplomiral na ljubljanski Akademiji in se izpopolnjeval pri Lovru von Metaciu v Frankfurtu, je bil v letih 1964-1971 dirigent asistent pri Slovenski filharmoniji, zdaj pa je stalni zborovodja in dirigent pri Radioteleviziji Ljubljana.

Pod njegovim vodstvom bo orkester z igral najprej Kogojev Bagatele v instrumentaciji Alojza Srebotnjaka. Izvedba Kogojev glasbe je nadvse pomembna, saj je ta skladatelj glede na vlogo, ki jo ima v slovenski glasbeni zgodovini, vse premo poznano, neprimerno manj kot mnogi njegovih sodobnikov, sicer tudi dobrih skladateljev, a nikakor ne s tako silno umetniško osebnostjo: ne da bi se opiral na kako tradicijo in ne da bi se oziral na tedanji slovenski glasbeni ambient, je Kogoj z radikalnim slogom preokretom potegnil slovensko glasbo v korak s tedanjim evropskim razvojem, točneje z dunajsko atonalno šolo, in postal prvi slovenski skladatelj-ekspresionist. Mimo tega moramo tržaški Slovenec spoznati Kogojja kot someščana, ki se je rodil v Trstu pred devetdesetimi leti in je po študiju na Dunaju pri Schreckerju in Schönbergu po prvi svetovni vojni večkrat prihajal v Trst, tudi koncertiral. L. a. 1922 je postal koprepetitor in dirigent v Narodnem gledališču v Ljubljani in tam ostal deset let, do bolezni, ko se mu je omračil um. Umril je v Ljubljani leta 1956.

Kogoj je sprva pisal kratke klavirske skladbe in zborovske partiture, njegovo življenjsko delo pa je nastalo v letih 1924-1927, ko je ustvaril opero «Crne maske». Po tej operi je Kogoj še komponiral, a o tem njegovem zadnjem ustvarjalnem obdobju in o Bagatelah (oz. Malenkosti), ki so na sporedu bliznjega simfoničnega koncerta, nam bo dala najboljšo oznako predstavitelj, ki jo je za koncertni list Slovenske filharmonije 17. aprila 1970 napisal Primož Kuret.

«Kot zadnje tehtnejše Kogojeve stvaritve veljajo njegove klavirske skladbe Malenkosti. Točnega datuma njihovega nastanka tudi iz rokopisa ni mogoče razbrati. Po razvoju sloga in značilnosti pisanja, ki se je v zadnjih letih pred nastopom bolezn, zlasti pa še z njo močno spremenila, pa lahko ugotovimo, da so začele nastajati vselej po letu 1928, ko je pisal Kogoj opero «Kar hočete». Rokopis

kaže podobnost z rokopisom samega Materija, ki je datiran z letom 1932 in kjer je celo zapisan kraj nastanka, to je Grače. Isti kraj je pripisan tudi na zaključku ene od Malenkosti (št.5.). Sredi leta 1932 pa je Marij Kogoj že hudo zbolel.

«Slogovno se Malenkosti ločijo od prejšnjih Kogojevih del predvsem v odklonu od zvočne in harmonijske nasičenosti, ki ju tu zamenja prozorna in pregledna faktura glasbenega stavka. Malenkosti zajemajo široko lestvico občutij, so bolj glasbeni kroki (o-snutki, skice, op.avt.) kot izdelane skladbe, so misli, ki se pojavijo, da hip nato izginejo.»

«Kogojev Malenkosti je izdal pred leti v dveh verzih Jakob Jež (22 skladb) in so kot zaključni Kogojev opus tudi tehten prispevek k naši novejši klavirski literaturi.»

«Orkestralna partitura Kogojevih Malenkosti... pa je delo skladatelja Alojza Srebotnjaka. Z njim nadaljuje delo, ki ga je že uspešno začel z instrumentacijo Kogojev skladbe Andante za violino in klavir. Partitura Bagatel je nastala lani marca in aprila (1968, op. avt.) po originalnem rokopisu Marija Kogojja. Srebotnjak je izbral dvanajst Kogojevih skladb. Te so v rokopisu brez oznake tempov in dinamike, oz. je le-ta označena le na nekaterih mestih. Tempov in dinamiko je zdaj določil instrumentalist, kam večji kontrast med posameznimi bagatelah in je gradil zlasti na barvi, skušajoč omiliti značaj, ki ga je skladbi sicer dal Kogoj. Bagatele so instrumentirane za orkester brez flaut. Nekaj zanimivosti: tretja bagatela je pisana samo za godala, četrta je le kratke sedemtaktne kroki, deveta je pisana za pihala, dvanajsta se zdi v rokopisu nedokončana. Srebotnjak zato ohrani Kogojev konec, doda pa po generalni pavzi obrnitev teme kot nekakšno codetto.»

Druška točka sporeda bo Mozartov Concert za rog in orkester v Es-duru, KV 447; to je tretji od Mozartovih štirih koncertov za to glasbilo, ki so vsi nastali v zadnjem in najbolj zrelem skladateljevem ustvarjalnem obdobju, to je po nastanitvi na Dunaju leta 1781; po tem letu je Mozart napisal najboljše simfonije, znamenite klavirske koncerte in znane opere; med njimi Figarov svažo in Don Juana. Koncerte za rog je napisal za prijatelja hornista Leitgeba in, čeprav kaže, da mu komponiranje za to glasbilo ni šlo preveč izpod peresa, je vendar skušal izrabiti vse možnosti, ki jih je takrat imel še malo razvit rog (ta je z udatimi ventili postal enakovreden orkestrsko glasbilo šele v naslednjem stoletju); zanimivo je ugotoviti, da ob vsej klasični eleganci Mozartove glasbe poslušalec posebno v pevnih romancah zaslu-ti romantične poteze v melodiji roga, kar bo kmalu zatem značilna poteza Webrovy glasbe.

Solist v Mozartovem Concertu bo Jože Falout, ki je (kot solist) zadnjič nastopil v Trstu leta 1970 in to kar dvakrat; najprej z orkestrom Glasbene matice in z Mozartovim četrtim koncertom, nato z orkestrom gledališča Verdi pod vodstvom Antona Nanuta s Straussovim koncertom za rog.

Falout je sam član orkestra RTV Ljubljana in poučuje tudi na ljubljanski Akademiji za glasbo, istočasno pa se z uspehom posveča solističnim nastopom doma in na turnejah. Že med študijem je namreč opozoril na svoje izredne izvajalske odlike, tako da je leta 1959 prejel prvo nagrado na tek-

movanju mladih jugoslovanskih glasbenikov; zatem je po vrnitvi iz Pariza, kjer je bil na izpopolnjevanju in so mu podelili «Licen-cen de concert», prejel leta 1964 Prešernovo nagrado, nato pa leta 1968 nagrado za tehnično najbolj-šo izvedbo na Radiu Beograd.

Nazadnje bomo v četrtek na koncertu v Kulturnem domu poslušali Simfonijo št. 1 Dmitrija Šostakoviča, skladatelja, ki je danes med najbolj priznanimi v Sovjetski zvezi, a ki je bil že večkrat v središču ideološko-estetskih napadov; tako je Šostakovič, ki mu je zdaj osemindeset let, ni-hal med nagradami, kot so ime-novani za umetnika ruskega naroda in kasneje sovjetskega umetnika, članstvo švedske kraljeve akademije, doktorat honoris causa na oxfordski univerzi, častno članstvo pri akademiji Sv. Cecilije v Rimu, Leninov red, zlata kolajna kraljeve filharmonične družbe na Angleskem, Stalinova nagrada in še druge, med uspehi na pedagoškem področju kot profesor na

konvokatoriju (in še na političnem med vojno in v letih po njej) ter ostrimi kritikami v skladu s Stalinovim geslom «socialistični realizem» (v umetnostih), posebno po četrta simfoniji, ko ga je «Pravda» obtožila, da piše kaos, ne glasbe, ali ko ga je Zdanov leta 1948 obtožil malomeščanskega formalizma itd., čeprav je v sicer moderni glasbeni govorici Šostakovič le obravnaval socialistično temo n.p. v simfonijah Oktobra, Prvemaj, Leningrajski in drugih delih.

Prvo simfonijo je Šostakovič napisal kot diplomsko nalogo, ko mu je bilo devetnajst let in je bil še študent na leningrajskem konservatoriju v oddelku za kompozicijo Aleksandra Glazunova. Po izvedbah v Leningradu in Berlinu sta simfonija in njen mladi avtor takoj zaslovela; še danes, po tako obširnem Šostakovičevem opusu (do lani petnajst simfonij), mnogo kritikov sodi, da je to mnogo najboljše simfonično delo.

JANKO BAN

OB KRSTNEM NASTOPU TRŽAŠKE FOLKLORNE SKUPINE V KULTURNEM DOMU

«Stu ledi» - svežina in barvitost

Pogovor z Nadjo Kriščak, tehničnim vodjo skupine - Posebna pozornost tržaškim slovenskim plesom, pa še furlanskim in koroškimi - Inventar noš - Raziskovalno delo



Folklorna skupina «Stu ledi» in zbor «Tabor» med izvajanjem «Šage»

Tržaška folklorna skupina «Stu ledi», ki je z velikim uspehom nastopila v dvakrat polni dvorani Kulturnega doma, je prinesla svežino in barvitost v naše zamejsko kulturno-prosvetno dejavnost. Zato smo Nadijo Kriščakovi, ki je tehnični vodja skupine, ki pa v njej tudi nastopa kot plesalka in harmonikarka, zastavili nekaj vprašanj.

— Skupina «Stu ledi» je s svojim krstnim nastopom v Kulturnem domu dosegla prepričljiv lep uspeh. Kakšno so bila vaša pričakovanja pred nastopom in kakšno so vsi ti posluhi?

— Mislim, da ne smemo uspeha pripisovati samo folklorni skupini, čeprav je bila nosilec igranja, pomembni predstave. Uspeh si delijo skupina «Stu ledi», zbor «Tabor» in tamburaši iz Boljuna. Prepričana sem, da moramo uspeh pripisati predvsem posrečeni kombinaciji oziroma združitvi treh skupin, ki so predstavljale celo-

to. Da po pravici povem, nas je pred nastopom mučila skrb, če bo vse pravilno šlo, če bomo ugnili vse pripraviti in kako se bomo rešili iz zagate, če se bo kje kaj zataknilo. Po predstavi, ko je vse že mimo in ker hujših pomanjklivosti ni bilo, tako se vsaj zdi, nas le skrbi, da ne bi v prihodnje razočarali tistih, ki smo jih sedaj navdušili.

— Čemu naj pripišemo tolikšno zanimanje za folkloro v zadnjem času?

— Razlogov je več. Morda je folklor postal «moderna»; precej je namreč v tem času govora o folk pesmih in precej se prodaja folk-predmetov. Morda predstavlja folklor za mladino vrednotno, ki nadomestuje izgubljene žiljenjske vrednote. Na Tržaškem lahko predstavlja nov način delovanja, zlasti če k njemu pristopimo z novimi prijemci.

— Dejansko obuja vaša skupina folklorno dejavnost iz dolgega sna. Kakšno bi moralo biti danes

mesto te dejavnosti v našem zamejskem kulturno-prosvetnem življenju?

— Nekaj besed bi dodala k prvemu delu vašega vprašanja. Prepričana sem namreč, da je na Tržaškem vedno bilo precej zanimanja za folkloro, tudi ko ni delovala nobena skupina. «Stu ledi» pa ima to prednost, da deluje v mestu in da je tako dostopna ljudem s Krasa in iz Brega. S tem se po eni strani izogne lokalni pogostosti, po drugi pa skromnemu številu ljudi, ki jih posamezna vas kljub dobri volji lahko da. Sicer pa se folklorna dejavnost v našem mestu ne razlikuje od vsake druge kulturno-prosvetne ali športne dejavnosti. Ciljev je seveda več: formiranje kadrov, ohranjanje naših starih običajev, plesov, pesmi, spoznavanje slovenskih noš in, če je možno, tudi običajev drugih jugoslovanskih narodov. To so delate tudi ostale skupine pred nami, naša skupina pa si je še posebej zadala nalogo, ki jo bo skušala čimprej izpolniti, to je spoznavanje furlanskih in koroških plesov ter običajev. Čutimo se dolžni tega do sosedov Furlanov in do bratov Korošcev. O velikem uspehu pa bi lahko govorili, če bi nam uspelo na kak način posredovati delček naše kulture večinskemu narodu, ker bi s tem opravili nalogo zamejcev, ki naj iščejo priznanja v državi, kjer živijo.

— Skupino sestavljajo mladinci in mladinci vseh slojev. Kako ocenjujete njihovo poštovanost in ljubezen do folklornih plesov?

— Poudarila bi takoj, da imajo ti mladinci vseh slojev, vendar moderne pogleda, da se ne izogiba modernim plesom in da pač v celoti sprejemajo dobo, v kateri živijo. Pri folklorni dejavnosti pa najbrž najdemo tisto, kar pogrešajo drugod: za ljubitelje petja je to priložnost, da pojejo; ljubitelji plesa lahko plešejo; nekateri si morda želijo samo družbe in zdravnega razvedrila, saj so plesi navadno tudi zabavi; vsem tudi ni o apatičnih dejavnostih, si želijo gibanja in pridejo tako na svoj račun. Poleg tega je napočeno mnenje, da je folklor nekaj mrtvega, kot so mrtvi naši predniki. Oni so se ob plesih zabavali — ni razloga, da bi se ob istih plesih ne zabavali tudi mi!

— Gotovo je naletela vaša pobuda na neštete težave. Katere so bile najbolj občutene?

— Osnovna težava pri udeleževanju skupine in tudi pri pripravljanju večera v Kulturnem domu, je bilo pomanjkanje časa. Ničče izmed nas se namreč s

folkloro ne ukvarja poklicno. To pomeni, da moramo folklori žrtvovati tiste proste ure, ki nam jih dovoljuje služba ali šola. Druga občutena težava ob tem nastopu je bilo koordiniranje dela vseh treh skupin. Vsaka skupina zase ima namreč svoje urnike vaj in dela po zahtevah svojih članov. Če upoštevate, da je pri predstavi sodelovalo okrog osemdeset ljudi, ki so morali hoditi bolj ali manj redno na vaje, je lahko takoj jasno, kakšni problemi so ob tem nastajali.

— Noše predstavljajo tudi in predvsem vprašanje, finančne značaja. Kako ta problem rešujete, kakšne noše ste si doslej zagotovili, kakšne pa si mislite v bodoče še nabaviti?

— Noše spadajo dejansko med naše največje probleme. Že samo urejanje noš zahteva mnogo časa in dela. Do sedaj smo si nabavili slovenske ženske noše, moške noše pa so nam izdelale kar matere nekaterih naših plesalcev in nekatere naše «simpatizerke». Pred kratkim smo obnovele tržaške ženske in moške noše, ki jih po potrebi uporabljamo tudi za istrske ples, saj nam to dovoljujejo vsi strokovnjaki. Uporabljamo tudi gorenjske in belokranjske noše, ki nam jih je dala v oskrbo Slovenska prosvetna zveza. Od te smo dobili tudi tržaške noše, ki smo jih morali precej popraviti, saj se s časom zelo pokvarijo. Vsekakor pa za naše potrebe noš ni dovolj. Prihodnje leto bi si radi nabavili še koroške ali furlanske noše; na razpolago pa imamo že srbske noše. Za vsak ples svojo nošo — temu se na žalost ni mogoče izogniti!

— Nekateri iz skupine se ukvarjate tudi z raziskovalno dejavnostjo na tem področju. Kako je ta dejavnost doslej potekala, kaj ste že odkrili in kaj mislite, da bi se še dalo odkriti na Tržaškem?

— Ta dejavnost je potekala, kot vse ostalo, ob prostem času, ob redkih večerih, ko ni bilo vaj. Čutili smo potrebo, da se lotimo tudi tega, ker smo prepričani, da se še marsikdo spominja kakega plesa, ki še ni zapisan. Številne koristne napotke sta nam dali predvsem Tončka Maroltova in Olga Gorjupova, verjetno pa je še kdo, ki pozna kak star ples, s katerim bi lahko obogatili naš repertoar. Zato bi izkoristila to priložnost, da bi te ljudi zaprosila za sodelovanje.

Pogovor zapisal S. KAPIC

NOVA KOLEDARSKA BERA

«SLOVENSKI KOLEDAR 1975» SLOV. IZSELJENSKA MATICE



Naslovna stran koledarja izseljenske matice 1975

Prišel je čas koledarjev. Nekateri so že izšli, drugi bodo vsak čas in slovenska koledarska tradicija bo tako še za eno leto bogatejša.

Med prvimi, ki smo jih prejele, je bil «Koledar za Slovence po svetu», ki ga izdaja Slovenska izseljenska matrica v Ljubljani. Je to že XXII. letnik. Čeprav se ne moremo vedeti, kakšni bodo drugi koledarji, pa je že zdaj gotovo, da «Slovenski koledar 1975» predstavlja tako po oblikovni kot po vsebinski plati izjemno publikacijo. Vse preveč prostora bi zahteval podroben prikaz njegove vsebine, zato samo kratek pregled najpomembnejših delov v njem.

Uvodni sestavek z naslovom «Jugoslavija na novih poteh» je napisal predsednik RNK SZDL Slovenije Mitja Rubčić, znani ljubljanski časniki in publicisti Bogdan Pogacnik pa je napisal svoj «pogovor s predsednikom SFRJ ob njegovi 82-letnici». Zunanje politični komentator ljubljanske televizije Drago Košmrlj podaja v članku «Naše meje so nedotakljive», pregled razvoja mejnega vprašanja med Italijo in Jugoslavijo v luči dogodkov v letu 1974. Zvone Zorko pa piše o «koroških Slovencih, ki še vedno terjajo svoje zakonite pravice». Zaokroženo, toda dovolj informativno, je v koledarju podan prikaz gospodarskega razvoja v Jugoslaviji s člankoma Igorja Sobočanca «Vse bliže razvitemu svetu» in Jožeta Olaja «Trideset let potovanja v drugi kraj».

Predsednik Slovenske izseljenske matice Drago Seliger je napisal članek «Nekaj, kar je ostalo», tajnik matice Franc Žugelj pa o delu Slovenske izseljenske matice v letu 1974. Ta članek, kakor tudi vrsta naslednjih, ki obravnavajo odnose med delavci v tujini in domovino, zavarovanje in dokup let dela v tujini, zaposlovanje in vračanje iz tujine, obravnavajo snov, ki bo predvsem zanimala izseljenke same. V naslednjih prispevkih pa je prikazan znanstveni, industrijsko-kmetijski, kulturni in splošni napredek v Sloveniji in Jugoslaviji. Precej je tudi zgodovinskih in leposlovnih prispevkov in pa sestavkov praktične narave.

Razumljivo je, da so v koledarju tudi sestavki, ki govorijo o življenju v izseljstvu in ki so jih napisali izseljenci sami.

Koledar bodo z veseljem in koristjo jemali v roke slovenski ljudje po svetu, saj predstavlja lepo več med njimi in njihovo staro domovino.

IVAN SILIČ

V teh dneh bo izšel

Jadranski koledar 1975

s priloženimi knjigami
Prešernove družbe
in Mladinske knjige

ZANIMIVA KNJIGA MATAJURSKEGA ŽUPNIKA PASQUALA GUJONA

LJUDJE NADIŠKIH DOLIN



Naslovna stran Gujonove knjige «Ljudje Nadiških dolin»

Beneški Slovenci nas v zadnjem času presenečajo ne samo s široko organizacijsko aktivnostjo, ampak tudi s hitro se razvijajočo izdajateljsko dejavnostjo. V zadnjem času sta spet izšli kar dve knjigi. Matajurski župnik Pasquale Gujoni je pri Arti grafice friulane izdal knjigo Ljudje Nadiških dolin (La gente delle Valli del Natissone). «Nadiška skupnost» pa je

izdala zbornik študij o Ivanu Trintu, ki so jih ob komemoraciji pesnika pripravili Romano Specogna, Alfeo Mizzuca in Antonio di Rito. Če gre pri tej izdaji v bistvu le za natis takratnih govorov, pa je knjiga Pasquala Gujona zanimiva, sveža študija o beneških ljudeh.

Po kratkem zgodovinskem uvodu, ki bi lahko bil le ponavljanje že znanih dejstev, ko mu ne bi avtor znal uliti vse tiste težine, ki mu je lastna, govori knjika predvsem o psiholoških in družinskih značilnostih beneških ljudi ter o sodobnih dogajanjih v Benetkah. O vsem tem govori avtor sproščeno in brez kompleksov, poleg vrline beneškega človeka navaja tudi njegove napake. Njegovo pripovedovanje je vseskozi tekoče in šegavo, celo tam, kjer bi pričakovali, da bo kot duhovnik smirno resen, kot na primer v poglavjih, kjer govori o veri in duhovnikih. Ko govori o pokristjanjanju Slovencev, jasno pokaže na politične račune tedanjih oblasti, prav tako pa se ne boji razkritja zakulisnih političnih iger v sedanosti.

Dokumentirana in izostrena so tudi poglavja o šoli in otroških vrtilah, avtor jasno pokaže na njihove namene in na njihovo neu-

streznost. Bistrovidni so tudi avtorjevi pogledi na jezik, saj se omejuje zgolj na poudarjanje nujnosti po ohranitvi jezika, ki naj bi bila sama sebi namen, ampak prikaže jezik tudi kot družbeno dejstvo, pri čemer se sklicuje na sodobna znanstvena dognanja, dognanja, ki so v italijansko in v slovensko kulturno javnost šele začela pred kratkim prodirati. Sodobna dognanja s področja drugih družbenih znanosti prepletajo tudi druga poglavja knjige in kažejo na avtorjevo vsestransko razgledanost.

Knjiga je vsekakor izrednega pomena, ker je to po prvi knjigi zvezkov Nediža, ki sta jo napisala Pavel Petricig in Valentin Z. Simoniti, drugi pomembnejši prispevek Benčanov samih v obravnavi njihovih problemov, s tem pa važen faktor za samoidentifikacijo slovenske manjšine v videnski pokrajini.

Ob koncu pa ne moremo mimo dejstva, da je knjiga, kateri bi sicer strokovnjaki take ali one smeri lahko očitali kako pomanjkljivost, nadešno prijetno branje in da bo zato nedvomno naletela na zanimanje v širših krogih ter tako pripravljeno večera v Kulturnem domu, je bilo pomanjkanje časa. Ničče izmed nas se namreč s

ZIVA GRUDEN

NOGOMET

ITALIJANSKO IN JUGOSLOVANSKO PRVENSTVO

Derbi Juventus-Torino
Olimpija proti Proleterju

Lazio (v krizi) proti Bologni - Favorit Hajduk proti Rijeki

Italijansko prvenstvo

V Turinu bo 164. derbi tega mesta med Juventusom in Torinom. Današnja tekma je za to prvenstvo izredno važna, saj se je začel pravi dvoboj na Juventus, ki je trenutno osamljen na vrhu lestvice. Varovanci trenerja Parole so namreč v nedeljo premagali tudi Inter v gosteh in so tako povečali svojo prednost na lestvici. Naloga Ferarinija in tovarišev bo torej izredno težka. Po mnenju vseh tehnikov je letos Juventus najmočnejša ita-

lijanska enajsterica in ima največ možnosti za osvojevanje državnega naslova.

Juventus je veliki favorit tudi zato, ker je letos Lazio zašel v krizo. Polemike v samem vodstvu in med igralci so nedvomno škodile temu moštvi, ki je lani predvajalo najbolj moderen nogomet. Letos pa rimske nogometaše igrajo brezglavo v napadu in tudi v obrambi so negotovi. Današnje srečanje na domačih tleh z Bologno bo pokazalo, če je znal Maestrelli odpraviti v svoji ekipi te napake in predvsem nesporazume.

V Milanu pa bo srečanje velikih "out-siderjev". Milan bo namreč igral proti Napoli, ki je v prejšnjem kolu s petimi goli odpravil Cagliari brez Rive. «Ringo» Clerici objavlja svojim navijačem, da bo tudi v Milanu dosegel en gol. Obramba Milana je torej obveščena.

Pari današnjega kola

Cagliari — Roma
Cesena — Inter
Fiorentina — L.R. Vicenza
Juventus — Torino
Lazio — Bologna

Milan — Napoli
Ternana — Sampdoria
Varese — Ascoli

Jugoslovansko prvenstvo

Danes bo na sporedu 17. kolo (zadnje jesenskega dela) prve jugoslovanske nogometne zvezne lige. Državni prvak Hajduk bo doma igral proti Rijeki. Favoriti za zmago so seveda Splitski, ki so prejšnji teden osvojili tudi naslov pokalnega prvaka Jugoslavije.

Ljubljanska Olimpija je odpotovala v Zrenjanin, kjer bo igrala važno tekmo za obstanek v ligi s Proleterjem. Ljubljanski bodo igrali z naslednjo postavo: Sarap, Dogandić, Bracanović, Klampfer, Samatović, Iskra, Popivoda, Vugrinec, Lalović, Grubor in Rožić.

Pari današnjega kola

Hajduk — Rijeka
Proleter — Olimpija
Sloboda — Crvena zvezda
Čelč — Vojvodina
Večeh — Bor
Radnički (N) — Željezničar
Beograd — Radnički (K)
Sarajevo — Vardar

ŠAHOVSKA
PANORAMA

Finalni dvoboj kandidatov za naslov svetovnega šahovskega prvaka v Moskvi se je končal z zmago slavjem mladega Anatolija Karpova, ki je v 24 partijah uspel trikrat premagati Viktorija Korčnega in le dvakrat je proti njemu podpisal predajo. Tako je postal Karpov najmlajši izvajalec svetovnega prvaka. Zal pa je finalni dvoboj med Fischerjem in Karpovom še velika neznanka. Fischer se mora odločiti do 1. aprila 1975, če ne, bo izgubil naslov brez borbe. Ljubitelji šahovske igre po svetu pa bodo še dolgo časa v negotovosti, saj bi bili ob neodigranju finalnega dvoboja prikrajšani za izreden šahovski spektakel.

23. PARTIJA
V. KORČNOJ — A. KARPOV

Damino indijski obramba
1. d4 Sf6, 2. c4 e6, 3. Sf3 b6.
Korčnjak tokrat zadnjič vodi bele figure in poskuša nadoknaditi zamujeno.

4. g3 Lb7, 5. Lg2 Le7, 6. Sc3 Se4? Karpov odstopa od nadaljevanja 6. 0-0, katerega je uporabil v 5. in 21. partiji.

7. Ld2 Lf6. Na 7. ... 0-0 beli nadaljuje 8. d5.

8. 0-0-0-0, 9. De2 Sd2, 10. Dd2 d6, 11. Tadi Sd7, 12. Se1.

Zamenjava beloplovnih lovcev bo oslabila črno pozicijo na damskem krilu.
12. ... Lg2, 13. Sg2; De7, 14. Se1. Manever s skakačkom, ki bo s polja c2 udril točko d4. Pozicija bele je za malenkost boljša, vendar pa Korčnjak ne daje možnosti, da zaigra na zmago.

14. ... c5, 15. Sc2 Tac8, 16. b3 Tfd8, 17. e4 Sb8, 18. Tfe1.

Zanimivo bi bilo 18.d5? in črni konj ne more na polje c6, prav tako pa 18. ... Lc3, 19. Dc3; ed5, 20. Td5; De4+, 21. Tg5 g6, 22. Tfe1 Dd7, 23. Se3 postavlja črnega v težko pozicijo.

18. ... cd4!
Karpov ne upada v zanko 18. ... Sc6 nakar sledi 19. Sd5!

19. Sd4; Dd7, 20. Te3. Vabljlivo je 20. Sdb5? Sc6, 21. Te3 Le7!

20. ... a6, 21. Dd2 Sc6, 22. Sc6; Dc6, 23. De2 h6, 24. a4 Dc5, 25. Dd2.

Karpov se je ubranil vseh groženj in nastala pozicija je podobna pozicijam, ki nastanejo v Paulsenovi varianti sicilijanske obrambe, katero Karpov večkrat uporablja.

25. ... b5, 26. ab5 Lc3, 27. Dc3; ab5, 28. Td4.

Slabo je 28. e5, zaradi 28. ... d5, 28. ... Dc7. Črni je obšel še zadnjo nevarnost 28. ... d5?, 29. ed ed, 30. b4 in 31. c5.

29. Dd4 e5. REMI na predlog Korčnega. Pzizelja se fersirano po enostavi po 30. Td6; Td6, 31. Dd6; Dd6, 32. Td6; bc, 33. bc Tcd+.

Komentar: SILVO KOVAČ



Odlični švedski smučarji Mats Bergman, Ingemar Stenmark in Thomas Ringbrant, ki so se odločili za smuča «Elan»

V ITALIJANSKEM NOGOMETNEM PRVENSTVU D LIGE

Veselo razpoloženje v taboru Ponziane
Težka naloga nogometašev Pro Gorizie

Drugi zaporedni deželni derbi Triestine, ki bo gostovala v Lignano

V nogometnem prvenstvu «D» lige bodo v nedeljo odigrali 12. kolo zimskega dela prvenstva v katerem igra Triestina na tujem, Ponziana in Pro Gorizia pa pred domačimi občinstvom.

TRIESTINA

Tržačani bodo danes popoldne v Lignano odigrali drugi zaporedni deželni derbi. Poraz s Ponziano so v taboru Triestine sicer nekoliko grenko požili. V tem tednu so nogometaši Triestine pod vodstvom Tagliavinija redno trenirali in kot običajno odigrali tudi trening tekmo med titularji in rezervami. Trening tekme se niso udeležili Berti, Lucchetta in Tosetto, ki se občitajo udarce prejšnje nedelje. Poškodbe sicer niso hude, saj je Tagliavini izjavil, da bodo vsi trije igrali proti Lignano. Na treningu je trener naredil tudi nekaj poskusov, in sicer Veneri in Foresti sta si zamenjala mesta povezave oziroma prostega, kar pomeni, da misli Tagliavini na spremembo. V tem tednu se je do bro izkazal tudi Feresin (zveza), katerega je Triestina kupila na novembrski borzi nogometašev in je že igral le zadnjih 15 minut proti Tre-

visu. Postava Triestine, ki bo igrala v Lignano, ni še znana; verjetno bo sledeča: Fontana I, Berti, Lucchetta, Fontana II, Foresti (Veneri), De Luca, Foresti (Garofalo), Veneri, Goffi, Tosetto, Dri.

Kaj pa nasprotnik? Enajsterica Lignana sodi med solidna moštva te skupine, saj je do sedaj klonila le Adrieseju in Montebelluni. Na lestvici ima dve točki več od Triestine in na domačih tleh ni še klonila. To zgornjo kaže, da bo naloga Triestine težka, sicer ne brezupna. Položaj Triestine na lestvici je daleč pod pričakovanjem in zato si Tržačani ne smejo več dovoliti spodrsrljavev.

PONZIANA

Veselo je zmagal nad Triestino se ni še podelo v taboru Ponziane, ki na danes popoldne sprejela na stadionu Grezar v goste solidno ekipo Legnana. Nasprotnik si trenutno deli s Ponziano drugo mesto in prav zaradi tega bo tekma privlačna. Legnago je prejšnjo nedeljo v Bassanu odpravil istoimensko ekipo in bo z visoko moralo prišel v Trst z namenom, da odnese eno točko. Ponziana pa računa na celotni izkupice, saj so priprave v tem tednu potekale v najboljšem redu in problemov zaradi postav ne. Po vsej verjetnosti Russo se bo držal načela, ki pravi, da ekipa ki zmagaja se ne menja. Vodstvo Ponziane upa, da se bo zbralo na stadionu lepo številno navijačev, ki bodo prišli boditi moštvo, ki je dokazalo, da si prav gotovo zasluži večjo pozornost, kot so ji do sedaj dali Tržačani. Proti Legnagu bo Russo poslal na igrišče sledečo postavo: Magris, Cantonar, (Tricarico), Cirello, G. Gerin, Del Piccolo, Ravalico, Trentin, Miorand, Mommesso, Lenardon, Vidonis (Januzzi).

PRO GORIZIA

Veliko zanimanje vlada v Gorici za današnji tekmo z «leaderjem» lestvice Trevisom. Po dveh zaporednih zmagah vlada v Gorici optimizem, čeprav se zavedajo, da je Treviso najmočnejša ekipa te skupine. Enajsterica Trevisa je v zadnjih osmih tekmah osvojila kar 14 točk. V tej pozitivni seriji je Treviso kloriranih v Trst (edini poraz). Gostje, ki jih trenira bivši član Triestine in Udineseja Giacomini, imajo zelo zanesljivo obrambo, kjer izstopata prosti Frandoli in stoper Cusinato. Na sredini igrišča pa razpolaga z odličnim režiserjem Collusom. Prave napadalec sta krili Ossellame in De Bernardi, ki je v zadnjih tekmah vedno zabil gole. Torej zelo uigrana enajsterica, ki zasluži prvo mesto na lestvici. Naloga Pro Gorizije se obeta naporna, ena točka bi prav gotovo zadostila Goriziane, ki bodo verjetno stopili na igrišče v sledeči postavi: Siricano, Furlani, Gherni (Gazzola), Zoratti, Tominovi, Domenghetti, Donda, Ridolfi, Trevisan, Barile, Omizzolo.

B. R.

NOGOMET

Zmağa Partizana

V antcipiranem srečanju zadnjega kola prve zvezne jugoslovanske nogometne lige je Partizan iz Beograda na lastnem igrišču premagal Dinamo iz Zagreba s 3:1 (2:1). Strelci v 2. min. Bora Djordjević (P), v 26. min. Čerček (D), v 45. min. Boško Djordjević (P), v 69. min. Vučković (P).

OBVESTILO

SPDT priredi od 22. dec. '74 do 5. jan. 1975 ZIMOVANJE V ST. JANZU NA KOROSKEM (Rožna dolina - St. Johann in Rosental).

Možni sta dve izmeni: od 22. do 29. dec. in od 29. dec. do 5. jan. Bivanje v zasebnih sobah (po 1 ali 2 postelji + 1 stanovanje). Delujeta 2 vletnici, na razpolago po želji smučarski učitelj.

Potovanje z osebnimi avtomobili ali z vlakom. Predvideno praznovanje Novega leta.

PO ODPSTOPU TRENERJA MLADOSTI KARLA GERGOLETA

Trenersko mesto pri nogometnem klubu
sta sedaj prevzela Dužman in Devetak

Potrebno je medsebojno sporazumevanje za premostitev sedanje krize

Vodstvo doberdobske Mladosti je v sredo sprejelo odločitev, da se pripravi na nastop v tretji amaterski ligi, Karla Gergoleta. Naloga je vodstvo sedaj povzelo na publiko, ki bi, ob teh treh trenirih, morala stati še bolj ob strani klubu ter ga bodriti in mu vsiliti novega poguma in volje.

Vodstvo Mladosti vabi navijače, naj v čimvečjem številu prisostvujejo danes tekmici s Fossilalom. Samo tako namreč bo moč odvaliti težki kamen, ki se je zakotalil na doberdobsko društvo.

Vsa prizadevanja, da bi prišlo do pogovora med igralci, vodstvom in trenerjem so bila torej zaman. Tako hitri, nepričakovani razplet dogodkov, ki je nastal po hudem porazu s Foglianom, je presenetil tudi doberdobske navijače in mlajše igralce. Ti menijo, da je bila trenerjeva odločitev preneha in nekoristna.

Nova trenerja čaka sedaj težka naloga. Postaviti spet na noge društvo, ki je po tem dogodku dobilo hudo udarec, bo vsekakor precej težavno. Vsekakor mislimo, da dobra volja in medsebojno sporazumevanje bosta gotovo odpravila sedanje katave. Tako menita tudi trenerja, katerih imena sta Karla Gergolet in K. F.

Srečanje v Ljubljani

V četrtek je bilo v Ljubljani 4. redno srečanje med Zvezo slovenskih kulturnih organizacij Slovenije, Fz-

kužno zvezo Koroske in Združenjem slovenskih športnih društev v Italiji. Za ZTKOS so bili prisotni generalni sekretar Zoran Naprudnik ter predstavnik šolskega centra za telesno vzgojo v Ljubljani Mitja Prešeren. Fizkulturno zvezo Koroske sta predstavljala dr. Janko Vimegele in Anton Malle, v delegaciji Združenja slovenskih športnih društev v Italiji so bili Vojko Kocman, Dino Roner in Radi Pečar. Prisoten je bil tudi tajnik za manjšinska vprašanja pri Socialistični zvezi delovnega ljudstva. Na tem srečanju je bil predvsem govor o sodelovanju med tremi organizacijami in o programu sodelovanja v prihodnjem letu. Generalni sekretar Zveze telesno-kulturnih organizacij Slovenije je orisal pobude, ki jih namerava sprejeti v korist zamejskega športa v Italiji in Avstriji ter izredno pohvalno ocenil delovanje Združenja slovenskih športnih društev v Italiji.

Vojko Kocman

ŠPORT NA ZNAMKAH

EVROPA — DOPOLNILA



DANSKA: dokaj neznana tekmovalna panoga, ki je vendar zelo vzgojna — orientacijski pohod

Med julijem, kadar smo zadnjič pisali o znamkah, ki so izšle v Evropi, danes, je izšlo več znamk ali serij, saj je bilo na sporedu več mednarodnih ali domačih športnih dogodkov, katere velja omeniti.

AVSTRILIJA: Znamka za 2,50 šilinga je izšla za propagando sabljanja; za 4 šilinge je izšla polet v čast evropskega prvenstva v plavanju in vaterpolu. Prikazana je skakalka v vodu.

BERLIN: V seriji štirih znamk, posvečenih mladini, je znamka za 30+15 pf namenjena športu. Prikazana je otrok pri startu teka na kratke proge.

BOLGARIJA: Poleti sta bili na sporedu četrta spartakiada in folklorni festival. Izšla je serija šestih znamk. Tri so s športno tematiko: rokoborba (5c), tek (13c), ritmična telovadba za ženske (18c). Barve so izredno kričaste, tako da nimajo znamke posebne umetniške vrednosti.

DANSKA: Meseca avgusta je bilo v tej državi svetovno prvenstvo v dokaj čudni športni panogi: orientacijskem pohodu. To športno panogo v severni Evropi zelo resno gojijo skoraj vsa športna in rekre-



IRSKA: 100 let rugby zveze, izredno popularnega športa v anglosaških deželah

acijska društva. Izšli sta dve znamki: tekmovalce v naravi (70 ce) in panorama ter kompas (90 ce).

IRSKA se nam predstavlja z dvema znamkama ob priliki 100-letnice ustanovitve zveze za rugby. Barve so skrbno izbrane, tako da sta znamki kar prijetni za oko.

JUGOSLAVIJA: Omeniti moramo znamko za 0,10 ND, ki je izšla ob priliki olimpijskega tedna. Izkupice prodaje se je stekel v blagajne olimpijskega odbora. Na modrem ozadju je narisana stilizirana tekaška proga ter olimpijski krogli.

MADZARSKA: Za 21. šahovsko olimpiado je izšla serija sedmih znamk, ki nem med drugim prikazujejo: miniatura rokopa o igri šaha iz XII. stol., stroj za igranje šaha, ki je izumil leta 1769 Farakas Kempelen in znamke letošnje olimpiade v Nici.

ZAH. NEMCIJA: Strokovnjaki so ugotovili, da Nemci vse premalo hodijo in da so zaradi tega podvrženi raznim boleznim. Vlada je zato skušala vzbuditi pozornost prebivalstva. V ta namen je letos polet izšla znamka za 30 pf z motivom, ki predstavlja hojo — radost življenja. Narisana je pokrajina in izletniki.

NIZOZEMSKA: Zanimiva je serija dveh znamk za športno propagando. Na znamki za 25 centov sta prikazana nogometna žoga in izrišče, na drugi pa stilizirana roka, ki drži teniško žogico. Svežina barv in izvirni motiv pa uvrščata ti znamki med najlepši, kar jih je letos izšlo.

POLJSKA: Za 10. svetovno nogometno prvenstvo sta izšli znamki in blok: prikazani so nogometaši med akcijo in pa znak iger. Za 3. mesto, ki ga je osvojila Poljska reprezentanca, je izšel še blok, ki pa nima posebne vrednosti. Poštna uprava je pa zagrešila veliko napako: na znamki je namreč napisano «Srebrni medal reprezentacij Poljski 1974». Vsi vemo, da je Poljska osvojila bronasto, ne pa srebr-

no kolajno. V zgodovini športnih znamk smo že marsikdaj zasledili netočnosti, taka napaka je pa vseeno prehuda.

Poleg tega je poleti izšla še serija 5 znamk posvečenih slavim poljskim jadricam, ki so na mednarodnih tekmovalnih dosegle lepe uspehe. Končno pa je izšla še znamka za 21. šahovsko olimpiado. Tu di Poljska je na svojih znamkah prikazala gravure in motive iz starih šahovskih priručnikov.

ROMUNIJA: Izšel je pretisk stare športne znamke za svetovno prvenstvo v rokoborbi. Znamka ima tudi novo vrednost.

SAN MARINO: Zadnje čase zbujajo znamke te republike posebno zanimanje, njihova vrednost pa vrtoglavo raste. Priznati moramo, da so vse te serije na visoki tehnični ravni; poleg tega izjavja ta poštna uprava pametno politiko, saj ne prihaja v promet preveliko število

novih serij. Poleti je izšlo pet znamk, ki so bile tiskane ob priliki turnirja v samostrelu. Poleg grbov so na znamkah še stilizirani samostrel. Nominalna vrednost serije je bila 500 lir, danes pa jo prodajajo že po 3000. Oktobra so izšle še tri znamke za jadralno letalstvo. Prikazana so jadralna letala v različnih tokovih.

SOVETSKA ZVEZA: Izšla je znamka za 4 k. ob priliki 13. športnih iger za dijake. Znamka za 16 k. je posvečena svetovnemu prvenstvu



NIZOZEMSKA: reklama za tenis

no kolajno. V zgodovini športnih znamk smo že marsikdaj zasledili netočnosti, taka napaka je pa vseeno prehuda.

Poleg tega je poleti izšla še serija 5 znamk posvečenih slavim poljskim jadricam, ki so na mednarodnih tekmovalnih dosegle lepe uspehe. Končno pa je izšla še znamka za 21. šahovsko olimpiado. Tu di Poljska je na svojih znamkah prikazala gravure in motive iz starih šahovskih priručnikov.

ROMUNIJA: Izšel je pretisk stare športne znamke za svetovno prvenstvo v rokoborbi. Znamka ima tudi novo vrednost.

SAN MARINO: Zadnje čase zbujajo znamke te republike posebno zanimanje, njihova vrednost pa vrtoglavo raste. Priznati moramo, da so vse te serije na visoki tehnični ravni; poleg tega izjavja ta poštna uprava pametno politiko, saj ne prihaja v promet preveliko število

novih serij. Poleti je izšlo pet znamk, ki so bile tiskane ob priliki turnirja v samostrelu. Poleg grbov so na znamkah še stilizirani samostrel. Nominalna vrednost serije je bila 500 lir, danes pa jo prodajajo že po 3000. Oktobra so izšle še tri znamke za jadralno letalstvo. Prikazana so jadralna letala v različnih tokovih.

SOVETSKA ZVEZA: Izšla je znamka za 4 k. ob priliki 13. športnih iger za dijake. Znamka za 16 k. je posvečena svetovnemu prvenstvu

ŠVICA: Tu nadaljujejo s serijami za razne prireditve. V oktobru je v eni od teh serij izšla znamka za 30 c. — pomoč športu.

TURČIJA: Po dolgem času so se tudi v tej državi spomnili na šport, ob priliki svetovnega prvenstva v rokoborbi, ki so ga priredili prav v Turčiji, so izšli tri znamke, na katerih so prikazani razni trenutki borb. Zanimivo je dejstvo, da so stilizirane figure prikazane v slogu, ki so ga uvedli zahodnonemski športni organi ob priliki zadnjih olimpijskih iger. Ta simbolika je postala sedaj svetovno znana in so jo sprejeli v glavnem vse športne zveze.

ŠVICA: znamka za podporo športu

ŠVICA: znamka za podporo športu

SAN MARINO: spomini na stare športe — lokostrelstvo



Pogled na dvorano «S. Gregorčiča», kjer je bil prejšnjo nedeljo 4. redni občni zbor Združenja slovenskih športnih društev v Italiji. Besedo ima Egon Kraus, predsednik SD Polet

DOMAČI ŠPORT

DANES

NEDELJA, 8. decembra 1974

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA
14.30 v Bazovici
Zarja — Juventus

9.45 v Trstu, Ul. Flavija
Edera — Primorje

14.30 v Trstu, Sv. Sergij
Flaminio — Vesna

3. AMATERSKA LIGA
14.30 v Doberdobi
Mladost — Fossilalon

14.30 v Standeržu
Sovodnje — Villesse

10.30 v Nabrežini
Aurisia — Breg

12.00 v Križu
Libertas Rocol — Union

14.30 na Padričah
Gaja — Rojanese

10.30 na Proseku
Olimpija — Barcola

8.30 v Trstu, stadion «1. maj»
Union — Zarja

8.45 v Križu
Vesna — Primorje

12.30 na Proseku
Primorje — CMM

NARASČAJNIKI
10.30 v Dolini
Domio — Union

10.30 v Doberdobi
Mladost — San Canzian

ZACETNIKI
12.00 v Zavljah
Zaule — Breg

KOŠARKA
NARASČAJNIKI
11.15 na Kontovelu
Kontovel — Don Bosco

PROMOCIJSKO PRVENSTVO
11.00 v Vilešu
Villesse — Bor

NAMIZNI TENIS
DRŽAVNI TURNIR V CECINI
Nastopa tudi Kras

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

SMUČANJE V VAL D'ISERU

A. Moser-Pröllova vozila brez napak

Osvajala je prvo mesto v veleslalomu

VAL D'ISERE, 7. — Avstrijka Annemarie Moser-Pröll je specialistka za smuk, toda danes je dokazala, da je uspešna tudi v veleslalomu, v katerem je na «Kriteriju» prvega snega osvojila prvo mesto in se tudi povzpela na čelo skupne lestvice za SP. Svojo vožnjo je opravila brez napak, poleg tega pa je imela tudi zelo dobro startno številko (12), medtem ko so imele ostale njene najnevarnejše tekmece precej slabše tekmovalne pogoje.

Lestvica veleslalom (d. 1150 m, v.r. 320 m, 55 vrst):

1. A. Moser-Pröll (Av.)	1'22"22
2. M. Kaserer (Av.)	1'22"74
3. F. Serrat (Fr.)	1'22"87
4. C. Zechmeister (ZRN)	1'23"17
5. M. Therese Nädig (Švi.)	1'23"35
6. R. Mittermaier (ZRN)	1'23"71
7. M. Ducroz (Fr.)	1'23"98
8. D. Debernard (Fr.)	1'24"32
9. M. Lise Moreod (Švi.)	1'24"39
10. W. Drexel (Av.)	1'24"40
11. H. Wenzel (Liecht.)	
12. P. Emonet (Fr.)	

NAROČNINA za PRIMORSKI DNEVNIK za leto 1975

Za zasebnike mesečno 24 din letno 240 «

Za organizacije in podjetja: mesečno 30 din letno 300 «

ZA VSE NAROČNIKE: • brezplačno mesečnik DAN

Naročnino sprejemajo: «ADIT» DZS 61000 Ljubljana Gradišče 10/II nad., tel. 22207, ziro račun 50101-603-45361.

Vsak nov naročnik bo prejel mal Primorski dnevnik en mesec brezplačno.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Prošnje kmetovalcev za otroške doklade

Kmečke družinske poglavarje obveščamo, da lahko vložijo prošnjo za otroško doklado za leto 1975. Prošnjo je treba najprej predložiti na SCAU, ki preveri, če je prošlec še vedno vpisan kot aktiven obdelovalec in ima pravico do doklade za otroke, ki jih preživlja. Šele na podlagi te avtorizacije SCAU dostavi prošnjo na INPS. Prošnji je treba priložiti dokumentacijo, in sicer:

Za otroke do 14. leta starosti za: dostuje družinski list, za otroke med 14. in 18. letom starosti je potrebno poleg družinskega lista še solsko potrdilo.

Za otroke nad 18. letom starosti, ki obiskujejo višjo srednjo šolo, je treba priložiti družinski list, solsko potrdilo in nadomestno izjavo notarskega akta, ki izpričuje, da otroci niso v delovnem razmerju in da nimajo lastnih dohodkov.

Za univerzitetne študente (do 26. leta starosti) je treba poleg družinskega lista, solskega potrdila in notarskega akta priložiti še izjavo davniške urada o dohodkih.

Ko si zainteresirani preskrbijo navedene dokumente, se lahko zglasijo v uradu patronata KZ — INAC. Ul. Cicerone 8/b, ki bo prošnjo predložil na pristojni urad.

● **Rajonska konzulta** za Novo mesto in Novo mesto je skicala za jutri javno zborovanje o poblaščenih odredbah. Zborovanja, ki bo v župnijski dvorani ul. S. Anastasio ob 18. uri, se bodo udeležili tudi starši dijakov, ki hodijo v osnovno šolo «R. Manna».

NENADNA SMRT MILKA DOLENČEVEGA

Včeraj zjutraj se je na Proseku nenadoma razširila vest, da je v tržaški bolnišnici umrl Emil Danev, po domače Milko Dolenčev. Milko se je rodil pred 72 leti na Proseku pri Krančevih. Že v mladih letih je pel v zboru Anton Hajdrih in igral pri dramski skupini. Pozneje je celo režiral nekaj iger. Na lastni koži je okusil trdo roko fašisti samskresom in ga ranili. Toda tudi to ga ni prestrašilo in šla ni ločilo od kulturnega dela. Ko je spoznal s domačinko Anico Dolenec, se je 1933. leto poročil. Preselel se je k Dolenčevim, lastnikom znane gostilne «Dolenc» na Devinščini. Ker sta bila Milko in Anica marljiva prosvetna delavca, je postala gostilna, oziroma domačija pri Dolenčevih, zbirališče kulturnih delavcev. Tudi po osvoboditvi je bil Milko med najmarljivejših prosvetnih delavcev, igral je in režiral nekaj iger, pel v mešanem in nato v moškem pevskem zboru Prosek-Kontovel, ki se je nato preimenoval v «Vasilij Mirko». V zboru je sodeloval do leta 1963, ko se je moral iz zdravstvenih razlogov odpovedati petju, kateremu je posvetil svojo mladost in prosti čas. Vseeno pa je vedno sledil delovanju in spremljal domači kot tudi druge pevske zore. Prav zato poleg svojcev žalujejo za Milkom vsi kulturno-prosvetni delavci in prijatelji.

Dragi Milko, naj ti bo lahka domača zemlja! Hčeri Majdi, sinu Milku in drugemu sorodstvu iskreno sožalje.

B. R.

VČERAJ POPOLDNE NA OPČINAH

PRETRESLJIVO SLOVO OD PRILJUBLJENEGA VETA

Včeraj popoldne se je zgnila na Proseško ulico pred domačo cerkvijo na Opčinah tisočglašna množica, da bi spremlja k zadnjemu počitku Silvestra Rauberja - Veta, zavednega Slovence in borca Gradnikove brigade.

Ko se je žalni sprevod pomikal od cerkve proti pokopališču, smo opazili na oknu domače hiše obraz pokojnikove matere, ki zaradi svoje visoke starosti ni mogla na zadnjo pot svojega ljubljene sina.

Vsa pogrebna svečanost v spomin Veta je potekala v znaku sproščenega priznanja človeku, ki je kot mladenič in borec dal vse za našo narodno skupnost ter prejel ob pretrzanem koncu svojega življenja tudi zaslužen priznanje.

Več kot dvajset velikih vencev, če ne upoštevamo šope rož in blazinice cvetja, je bilo v sprevodu pred krsto pokojnega Veta. Sledili so družinski člani, predstavniki raznih družbeno političnih organizacij, Med drugimi je treba omeniti občinskega odbornika Dušana Hreščaka, predsednika SKGZ Borisa Raceta in predsednika Slovenskega gospodarskega združenja Stanka Boleta. Omembe vredna je navzočnost starega revolucionarja in borca za naše narodne pravice Toneta Ukmarja in drugih pokojnikovih sorodnikov iz koprškega okraja.

Od pokojnika sta se na openskem pokopališču poslovila Dušan Košuta v imenu Vsestranskega združenja

Predavanja Kmečke zveze o davčni reformi

Davčna reforma, ki se je začela uvajati že z letom 1973, je bistveno spremenila davčni sistem. Ukini-la je nekatere prejšnje davke (družinski davek, davek na zemljišča), uvedla nekatere nove (davek na narastek vrednosti nepremičnim, IVA), spremenila nekatera določila in postopke pri drugih (zapuščinski davki, davki na kupoprodaje).

Splošno upanje, da bo davčna reforma vse zadeve z davki bistveno poenostavila, se je na žalost pokazalo za neosnovano. Tudi zato, ker se je pač treba vsakim novostim privaditi, je med nepoklicnimi navadnimi ljudmi še precej negotovosti in dvomov, kako se je treba ravnati ob novem davčnem sistemu.

Kmečka zveza je zato sklenila prirediti to zimo vrsto predavanj po vaseh, na katerih bo strokovnjak dr. Stanislav Ohlak (ki urejuje davčno posvetovalnico v «Primorskem dnevniku») na vsem razumljiv način obrazložil novi davčni sistem in odgovarjal na vprašanja, da se razčisti morebitni dvomi.

Mislimo, da bodo ta predavanja zelo koristna za naše kmete in sploh vse deželane, zato je pričakovati številno udeležbo.

L. V.

Interpelacija KPI

Tržaška federacija KPI sporoča, da so senatorja Sema in Baciocchi poslanec Škerk vložili interpelacije v zvezi z zadnjimi primeri fašističnega nasilja v Trstu. Parlamentarci zahtevajo pojasnila, kaj delajo sile reda in kaj namerava vlada narediti, da se nasilje prepreči. V tej zvezi tudi govore o paskovnosti policijskih sil in navajajo za to trditve številne konkretne primere.

Sodni postopek proti 13 mestnim redarjem

Narvestnik državnega pravika, dr. Claudio Coassin, je sprožil sodni postopek proti trinajstim tržaškim mestnim redarjem pod obožbo podkupovanja. Ti naj bi namreč zbrisali nekaj glob in zatisnili obe očesi pri nekaterih prekrških.

Orožniki streljali na bežeca mladoletnika

Tržaški karabinjerji so včeraj aretirali dva mladoletnika, ker se v ukradenim vozilu pri kamolomu nad Lonjerjem nista ustavila na znak orožnikov, temveč sta se poglala avtomobil. Tedaj pa je eden izmed karabinjerjev sprožil proti vozilu rafal, zaradi česar sta se mlada zlikovca ustrašila, skočila iz avtomobila in zbežala. Orožniki so ju našli kasneje v zabaviščnem prostoru pri Sv. Anli.

Skočil skozi okno s tretjega nadstropja

V trenutku obupa je z okna svojega stanovanja v tretjem nadstropju skočil 55-letni upokojenec Tullio Fabian, ki je kmalu po prevozu v bolnišnico podlegel hudim poškodbam.

Tragedija se je odvila včeraj dopoldan v Ul. del Prato 7 in priča so ji bili številni prebivalci tiste cone. Mnogi so skušali Fabiana prepričati, naj se raje premisli: dospela je tudi posadka policije, ki je vdrla v stanovanje. Vse pa je bilo zaman, kajti mož se je že odločil.

Medtem so prispeli tudi gasilci in rešilec Rdečega križa, ki je Fabiana nemudoma prepeljal na oddelk za oživljanje, kjer je mož kmalu izdihnil.

PHILIPS «GOYA»

to je ime barvnega televizorja, ki smo ga izbrali kot prvo nagrado za že tradicionalno

VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE

za vse naročnike Primorskega dnevnika, ki bodo poravnali celoletno naročnino do 28. februarja 1975.

Če Vas sreča ne bo poljubila prav na čelo, Vam bo morda naklonila eno od ostalih

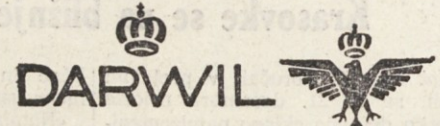
39 bogatih nagrad

Vsekakor pa za VSE: vsak mesec brezplačno revija DAN

Za nove naročnike pa še Primorski dnevnik en mesec

BREZPLAČNO!

OBVESTILO



IZKORISTITE PRILOŽNOST!

Trg sv. Antona 4 I., II., III.

20% POPUSTA na vse zlate ure DARWIL

do 20% POPUSTA na vse dragulje z dragimi kamni

10% POPUSTA na vse ročne ure

V DECEMBRU JE NASA BOGA TA RAZSTAVA ODPRTA TUDI OB PONEDELJ KIH

V nedeljo, 15. t.m., nedeljska razstava od 9.30 do 19.30

OBIŠČITE NAS

SODELOVALI BOSTE BREZPLAČNO PRI ŽREBANJU 15 BOGATIH NAGRAD

Aut. Min. 4/157429

10664	—	10666	—	10866	—
11010	—	11039	—	11206	—
11241	—	11248	—	11249	—
11592	—	11598	—	11627	—
11636	—	11643	—	12024	—
12044	—	12050	—	12168	—
12172	—	12186	—	12352	—
12353	—	12384	—	12500	—
12643	—	12712	—	12732	—
12803	—	12824	—	13218	—

Aut. Min. 4/157428



ciciban

V tovarni obutve in otroških potrebnih «Ciciban» v Mirnu so v prejšnjem tednu pripravili notranjo razstavo, ki je bila namenjena predvsem delavcem zaposlenim v tovarni, ogledalo pa si jo je precej drugih ljudi, saj pomeni ta razstava uvod v nov program dela tovarne, ki ima važno gospodarsko vlogo ne le v Mirnu, marveč na precejšnjem delu gorjskega Krasa.

V uvodni besedi brošure, ki jo je tovarna ob tej priložnosti izdala, je rečeno takole: «Ko občasno gledamo druge, imamo občutek velikih sprememb. Lastnega razvoja dostikrat ne opazimo; smo njegovi ustvarjalci. Hitimo od sklepa do izvršitve naloge in preden se zavemo pomena doseženega, že hitimo dalje, ne da bi utegnili čutili zadoščenje nad uspešno opravljenim delom. Tako iz dneva v dan, iz sezone v sezono... Razstava naj bo za nekaj dni mirujoča slika stalnega dogajanja, da bomo imeli priložnost tudi sami videti in ocenjevati prehojeno pot in pol, ki je pred nami. Upoštevajoč preteklost in materialne možnosti za sprejem programa razvoja tovarne, ocenjujemo pozitivno naše delo v širši sedanjosti. Take pogoje so omogočili zdravi medsebojni odnos in skupen odnos do dela — samopraviljanje. Tak pregled dela naj, kot eden izmed načinov, omogoči vsem članom delovne skupnosti tovarne, izvajanje originalne pravice — delavske kontrole.»

Zakaj pravzaprav razstava? Vedeti je treba, da je tovarna čevljev «Ciciban» v Mirnu v polnem razvoju. V zadnjih štirih letih se je fizični obseg proizvodnje petkrat povečal. Pred štirimi leti so izdelovali 700 parov čevljev na dan, danes se njih proizvodnja suče med 3.500 in 4.000 parov čevljev dnevno. V vseh obratih tovarne je trenutno zaposlenih 685 ljudi, letno izdelajo približno 750 tisoč parov čevljev, od tega 80 odst. otroških. Z otroškimi čevlji zalagajo četrtino tovrstnega jugoslovanskega tržišča. Letna re-

alizaciona znaša 12 milijard starih dinarjev.

Kljub temu pa niso zadovoljni. Pred nekaj leti, ko so pričeli uvajati nove metode dela, predvsem na prodajnem področju, so prišli do spoznanja, da je nujno potrebna strokovna analiza in raziskava trga za nekaj novega. To nalogo so opravili s pomočjo zunanjih strokovnjakov in institucij; intenzivno delo je trajalo več kot leto dni. Rezultati analize so znani. Z njimi so na razstavi seznanili vse zaposlene v tovarni, saj je od njih menja in odločitve odvisno ali bodo nov program pričeli izvajati.

Ta zamisel sicer in nova, je pa vseeno revolucionarna. V tovarni čevljev v Mirnu so preživeli hude čase in ko sedaj niza-jo uspeh za uspehom, si vsi v tovarni, od vodilnih kadrov in raziskavcev, prizadevajo, da bi bila realizacija še boljša, kajti zavedajo se, da bodo tudi njihovi dohodki — celotni standard boljši in da bo vse to pripomoglo k splošnemu razvoju Mirna in krajev, kjer živijo ljudje zaposleni v tovarni.

Čevljarstva tradicija v Mirnu sega v preteklost. V prejšnjem stoletju so bili mirniški čevljarji znani širom naše zemlje, naši kmetje in delavci so po vsej Gorici nosili čevlje izdelane v mirniških čevljarškah delavcih. V Gorici so Mirenci prodajali svoje izdelke na tako imenovanem «Šušarskem placu», kasneje so v glavnem mirniški čevljarji odprli trgovine čevljev v Gorici. Takol po obratu tovarne, ki je postala čevljarstvo, ki je bilo večletnih več kot sto čevljarjev, postavili so tovarno, odprli svoje trgovine v raznih krajih in tovarna je delala s polno paro ter pošiljala na trg kvalitetne čevlje, tudi take z boljšimi odjemalci. V času prve svetovne vojne so se čevljarji preselili z vso opremo v notranjost Slovenije, izdelovali so čevlje v glavnem za avstrijsko vojsko. Po vojni so se vrnili, zaradi pa je spet začela s delom, fašisti pa so jo kmalu uničili, mi-

renske čevljarje pa so kot brezposelne ljudi poslali po svetu. Mirn je enotno sodeloval v narodnoosvobodilni borbi. Po pridružitvi so čevljarji ponovno ustanovili zadrugo, iz te pa tovarno čevljev «Jadrana». Pri kmetijski zadruzi je bil leta 1952 ustanovljen obrat za izdelavo otroške obutve «Ciciban». V letu 1962 sta se podjetji združili v eno, ki je do letosnjega oktobra nosilo ime «Jadrana - Ciciban».

S prodajo svojih izdelkov nimajo večjih problemov. Čevlji so kvalitetni, iz naravnih surovin. Za svoje kapacitete zagotavljajo, vsako sezono, ustrezna naročila, na podlagi vzorcev, ki jih nudijo trgovini.

Lani so v sklopu tovarne odprli oddelk za izdelavo podplatov iz polyuretana, ki znatno presega lastne potrebe. Višek proizvodnje so prodali drugim tovarnam v Jugoslaviji, del pa v izvoz.

Na Primorskem, kot v vsej Sloveniji, so področja, ki gospodarstvo zaostajajo. Ljudje zapuščajo hiše v oddaljenih goratih predelih, selijo se bližje k delovnim mestom. Ker bi oseljevanje pomenilo škodo za celotno gospodarstvo si tovarna prizadeva, da bi ljudi obdržala doma tako, da bi delovna mesta približala ljudem.

Tudi mirenska tovarna «Ciciban» je precej doprinesla v tej akciji. V letu 1972 so dve muhi ulovili na en mah. Potrebnovalo so delovno silo, izgnili pa so se stanovanjskim problemom, prevozom in problemom delovnih prostorov tako, da so odprli dva monja obrata v Kalu nad Kanalom in v Cerovem v Brdih. V obeh obratih imajo šivalnice gor-njih delov čevljev. V Cerovem so adaptirali nekdanjo šolsko stavbo, v Kalu nad Kanalom pa so zgradili novo halo. V vsakem obratu je zaposlenih po 70 žensk. Zaustavili so na tak način izse-ljevanje, dali so ljudem kruh doma. «Nesli» so delo v nerazvite kraje občine. V kratkem namera vajo odpreti še en podoben obrat, in sicer na Ligu.

Tako v osrednji tovarni v Mirnu, kot v obeh obratih v Cero-

vem in v Kalu imajo menze za zaposlene delavce. Delavci dobivajo dobre in cenene obroke hrane, kar se pri delu tudi pozna.

Uspeh tovarne izhaja tudi iz tega, da imajo v upravi od skup-nih 685 zaposlenih le 30 ljudi. Vsa rezijska tovarna (pisarne, skladišča, menza, nadzorstvo itd.) pa zaposluje le 21 odst. zaposlenih v podjetju. Kar se tiče plač, so danes med najboljše plačanimi na Gorškem pa tudi med delavci v obutveni industriji v Sloveniji ne zaostajajo.

Kaj pa bodoči razvoj? Tovarno mislijo modernizirati, proizvodnjo tudi povečati, povečati tudi izvoz (lani so izvozili z več kot milijon dolarjev vrednosti blaga v razne države: Švico, ZDA, Bolgarijo itd.).

Strokovna analiza pa je pokazala, kam naj usmerijo svoje zanimanje. Na jugoslovanskem tržišču ni specializiranih trgovin za otroke. Odprli bodo, najprej v Kopru, kjer je že v izgradnji, nato v vseh glavnih mestih republik, trgovine, kjer bo moč dobiti vse za otroke; tem bodo dali ime «Baby market». V teh trgovinah bo moč dobiti vse, od igračk najrazličnejših vrst do otroške obutve in konfekcije. Posebno pozornost bodo posvetili oddelkom, kjer bodo lahko mamice kupile vse, kar služi dojenčkom. V sodelovanju z neko italijansko tovarno bodo v Mirnu pričeli z izdelavo artiklov za dojenčke. Na Ligu pa bo nastala tovarna za izdelovanje lesenih igračk.

«Baby market» bodo pomenili v jugoslovanski trgovini nekaj novega in bodo, po zamisli Mirnecev, morali biti nekaj vzornega. Prav zaradi tega programa so letos imeli podjetja «Jadrana - Ciciban» spremenili v «Ciciban». Znak podjetja je stiliziran polž.

V Mirnu zrejo torej v bodočnost z optimizmom. Da je tako so sami pripomogli. Iz nekdanjih težkih časov so danes prešli v pozitivne in prepričani so, da bo v bodoče še boljše za vse zaposlene, za njihove družine, za vse področje, kjer ti ljudje delajo in živijo.



SLOVENIJALES



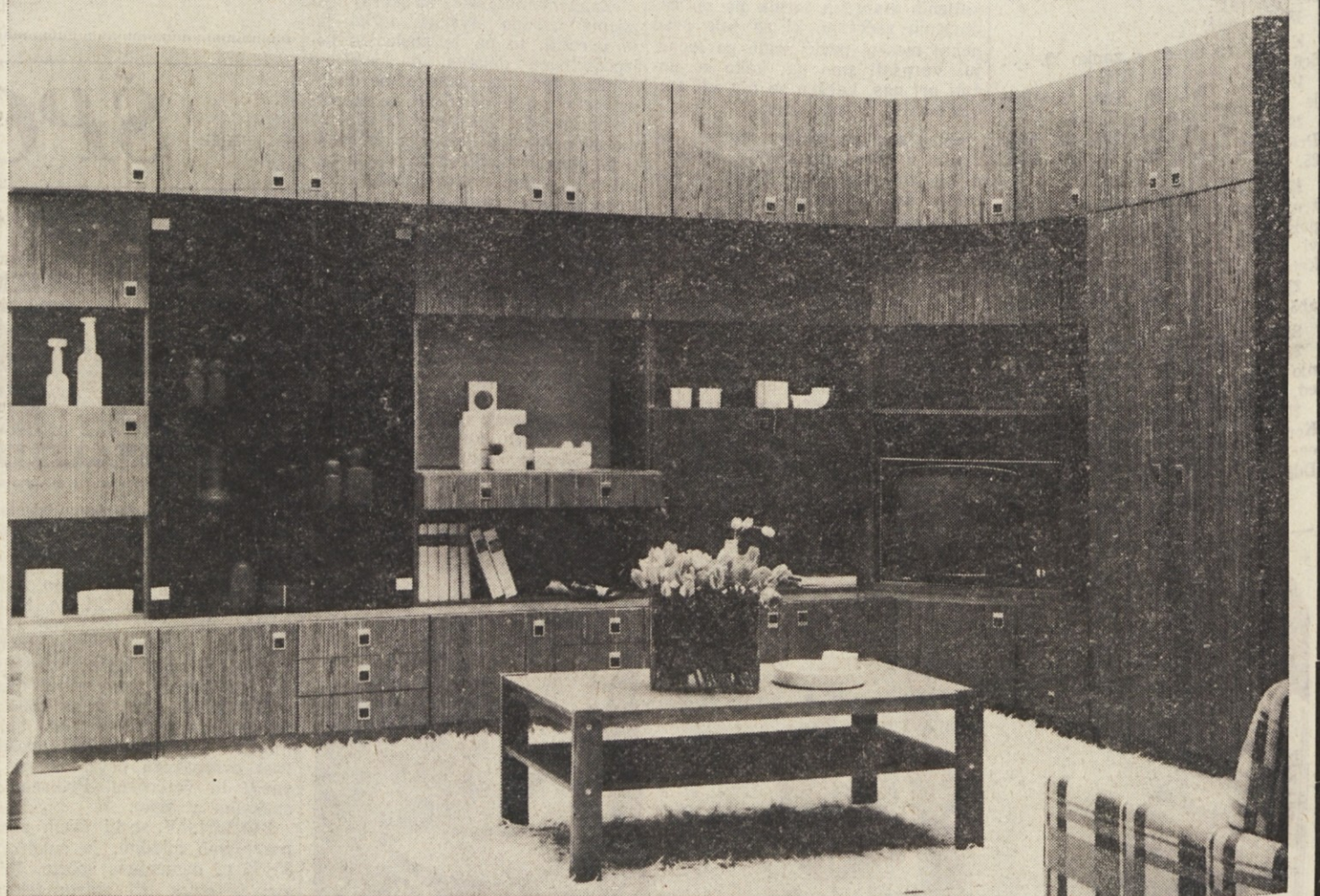
BREST CERKNICA

INDUSTRIJA POHIŠTVA - JUGOSLAVIJA

CELOTEN PROGRAM IZDELKOV INDUSTRIJE POHIŠTVA BREST - CERKNICA LAHKO KUPITE PO IZREDNO UGODNIH CENAH V «SALONU POHIŠTVA» V CERKNICI. SALON POHIŠTVA JE ODPRT VSAK DAN NEPREKINJENO OD 9. DO 19. URE. OB SOBOTAH OD 8. DO 13. URE.

- ZA DEVIZE 5% POPUSTA
- BREZPLACNA DOBAVA POHIŠTVA NA DOM

TELEFON: 061 — 791-200 — TELEX: 31-167



DNEVNA SOBA «DRAGICA»